

2000-ųjų metų Velykos

Mieli Broliai ir Sesės,
Šių metų Velykose, švenčiamose Didžiojo Krikščionybės jubiliejaus dvasioje, yra išskirtinai pabrėžiamos dvi tikėjimo tiesos:

- žmonija yra viena šeima ir Dievas myli kiekvieną žmogų – savo kūrinį besąlygine meile;

- mes, krikščionys, su prisikėlusiu ir išaukštintu Išganytoju esame susijungę gyvybiniais ryšiais.

Dievui kiekvienas žmogus yra vienintelis, savas ir brangus. "Argi gali motina užmiršti savo pagimdytą kūdikį?" – klausia Dievas pranašo Izaijo lūpomis. – Bet jeigu ir ji tavęs atsižadėtų, aš tavęs neužmiršiu..."

Dievas myli žmogų tokį, koks jis yra. Tačiau Jis per daug mus myli, kad galėtų palikti tokiais, kokie esame. Dievas ilgesingai laukia sugrįžtančių paklydusių vaikų, teigia šv. Raštas, ir "atidavė savo viengimį sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, neprazūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą" (Jn. 3:10).

Todėl šiuose jubiliejinuose metuose esame skatinami puoselėti susitaikymo dvasią ir solidarumą su viso pasaulio žmonėmis – Dievo vaikais.

Jėzus Kristus žmonijos

istorijai suteikė naują prasmę ir reikšmę. II-sis Vatikano susirinkimas skelbia: "Dievo Sūnus, priimdamas žmogaus prigimtį ir savo mirtimi bei prisikėlimu nugalėdamas mirtį, žmogų atpirko ir pakeitė į naują kūrinį" (plg. Gal. 6:15; 2 Kor. 5:17).

Šį paslaptinę dvasinį perkeitimą Kristus vadina "atgimimu iš aukštybių" (plg. Jn. 3:3-6) ir jį paaiškina vynmedžio ir šakelių palyginimu. Kaip sodininko į laukinį kamieną įskiepyta kultivuota šakelė perkeičia medį ir įgalina nešti gerus vaisius, taip ir Kristus, per krikšto sakramentą perteikdamas žmogui savo Dvasią, krikščionio gyvenimui, jo kančioms ir maldoms suteikia antgamtinę vertę:

"Aš esu vynmedis, o jūs – jo šakelės. Kas pasilieka manyje ir aš jame, tas duoda daug vaisių. Nuo manęs atsispyrę, jūs negalite nieko nuveikti" (Jn. 15:5).

Apaštalas šv. Paulius apie šią paslaptinę krikščionių vienybę su Kristumi rašo: "Gyvenu aš, bet jau nebe aš, manyje gyvena Kristus...", [...] "...aš džiaugiuosi savo kentėjimais už jus ir savo kūne papildau, ko dar trūksta Kristaus vargams dėl Jo kūno, kuris yra Bažnyčia". (plg.

Rom. 8:17; Kol. 1:24).

Kristus vynmedžio palyginimu paaiškina ir kančių prasmę mūsų gyvenime. "Aš esu tikrasis vynmedis, o mano Tėvas – vynininkas... Kiekvieną vaisingą šakelę apvalo, kad ji duotų dar daugiau vaisių" (Jn. 15:1-2). Kiekvienas "apgenėjimas" yra skausmingas, bet reikalingas, kad Kristus galėtų veiksmingai reikštis mūsų gyvenime, per mus – savo šakelės, nešdamos taikos, teisingumo ir krikščioniškos meilės vaisių.

Prisikėlęs ir išaukštintas Kristus grįžo į dangų, bet sykiu pasiliko ir pasaulyje, krikščioniškoje bendrijoje, kaip antgamtinės gyvybės šaltinis, taikantis mūsų gyvenimui naują prasmę ir užtikrinantis garbingą prisikėlimą. "Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžiną gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutinįją dieną" (Jn. 6:54). "Su juo mes keliaujame per kančias ir vargus į naująjį dangų ir naująją žemę" (Jonas Paulius II).

Džiugių šv. Velykų ir gausių Jubiliejinių metų malonių linkiu Jums visiems, mieli broliai, sesės Kristuje.

Vysk. Paulius A. Baltakis,
O.F.M.

"Mirtį nugalėjęs, Kristus prisikėlė,
Kibirkštīm gyvybės puošias mūs' dvasia.
Altoriaus pražydo baltosios lelijos,
Aleliuja aidi žmonių širdyse."

Romualdo Kisieliaus eilės ir nuotrauka

Bernardas Brazdžionis

VELYKŲ TRIUMFO ALELIUJA

Aleliuja!

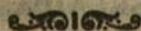
Tu iš kapo, Jėzau Kristau,
Išeiini, nematant miegančiom miniom,
Su Tavim mes į gyvenimą vėl grįžtam,
Tartum vestumei už rankos, nežiniom.

Aleliuja!

Viešpatie, Tu vėlei kėleis
Iš numirusių ir vaikštai su mumis,
Rymai su Rainių raudų Rūpintojėliais
Ir klausaisi tos velykinės giesmės -

Aleliuja!

Nors Tave pasaulis guja, –
Tu, tik Tu turi gyvenimo raktus!
Ir mes giedame Tau triumfo Aleliują.
Tavo pergalės prieš pragaro vartus!
Aleliuja!

moterų nepasiekia pilnos asmeninės laimės, o paskutiniosios dalies pagrindinės veikėjos gyvenimas susiklosto gana tragiškai.

Užbaigęs skaityti šią neploną knygą, ilgam lieki su joje atvaizduotais žmonėmis. Dar taip norisi klausytis jų pokalbių, mąstyti apie nepalankias aplinkybes, sąlygotas ne kažkokių atsitiktinių įvykių, ne nuo mūsų valios nepriklausančių stichinių nelaimių, o kasdieninio žmonių elgesio. Vėl atsiverti "Agilę", paskui vėl sugrįžti prie Agnės dienoraščio ištraukų, prie

puikaus vaikinų, gero gydytojo, vėliau – profesoriaus Andriaus ištikimybės mylimajai, prie talentingojo kompozitoriaus Vyto trumpo gyvenimo, prie vieno po kito sekantių Alfonsų Jurkūno nuopolių, prie vienuolio Gabrieliaus. Šią knygą tarpais net nelengva skaityti. Tokių knygų vis didėjanti vertė dažniausia išryškėja, tik metams po metų skubant į istoriją.

Tą sekmadienį, laukiant susitikimo su rašytoja, net ir oras kažkaip keistokai atitiko trilogijos turinui: trumpam (Nukelta į 12 p.)

Atstumtųjų kartos turtai DOVANA, PARUOŠTA PER 40 METŲ

KNYGA, PRIE KURIOS
NORISI VĖL SUGRĮŽTI

Autorės gyvenimą dabar jau teks skirstyti į du, visiškai

skirtingus laikotarpius: santykinai ramų – iki romano pasirodymo ir visai kitokį, su rašytojos atsakomybės našta, prasidėjusį po to, kai trilogija

pateko skaitytojams. Netikslinga kalbėti, kad šią knygą reikėjo įteikti anksčiau. Ji įteikta, tarsi pilnavertis vaisius – kai pilnai subrendo ir nunoko.

Nereikia turėti daug knygų, bet reikia gerų. Knyga, o ypač grožinė literatūra šiandien vis labiau stumiama iš mūsų kasdienybės. Kiekvienai naujai knygai keliami vis aukštesni reikalavimai. Bet ir su šia viena knyga Estera Alšėnienė jau atsistojo į XXI amžiaus lietuvių literatūros kūrėjų gretas.

Trilogijoje "Išalusi valtis" nėra jokio "politinio fonų". Joje – ramūs, bet gana nelengvas metas, rūstoka buitis. Trijų seserų gyvenimas rieda labai nelygiu keliu. Sudėtingi tarpasmeniniai santykiai, romantiškos, bet neretai nepasiekiamos svajonės, viltys, kurioms taip sunku išsipildyti. Ne itin tiesūs ir nuosėdūs kai kurių aplinkinių ketinimai. Nė viena iš šių

Estera Alšėnienė, ką tik pristatiusi savo trilogiją "Išalusi valtis". Jono Jasaičio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVA – ČILĖ.** Prezidentas Valdas Adamkus atsisveikino su tarnybą Lietuvoje baigiančiu Čilės ambasadoriumi Lietuvai *Raul Schmidt Dussailant*. V. Adamkus padėjo ambasadoriui už aktyvią veiklą, kadangi jo iniciatyva buvo pasirašyti susitarimai tarp Lietuvos ekonominės plėtros agentūros, Pramonės ir prekybos rūmų bei atitinkamų Čilės institucijų. Čilė – vienintelė Lotynų Amerikos valstybė, su Lietuva yra pasirašiusi bevizio režimo sutartį.

• **LIETUVA – TURKIJA.** Prezidentas Valdas Adamkus priėmė tarnybą baigiantį Turkijos ambasadorių Lietuvoje *Ilhami Altan Karamanoglu* ir padėjo jam už dalykišką bendradarbiavimą. Ir prezidentas, ir ambasadorius gerai įvertino dvišalius Lietuvos ir Turkijos santykius, bendradarbiavimą kultūros bei švietimo srityse. V. Adamkus padėjo už Turkijos paramą Lietuvai, jai siekiant tapti NATO nare.

• **LIETUVA – VOKIETIJA.** Seimas balandžio 11 d. patvirtino Lietuvos ir Vokietijos vyriausybę sutartį dėl oro susisiekimio. Šalys turės teisę paskirti po vieną arba kelias bendroves sutartam oro susisiekimui vykdyti. Bus numatytas atleidimas nuo maitų ir kitų rinkliavų mokėjimo, patvirtintas abiejų šalių įsipareigojimas ginti civilinės aviacijos saugumą nuo neteisėtų veiksmų, numatyta ginčų sprendimo tvarka. Lietuva jau pasirašė 27 tokias sutartis su kitomis valstybėmis.

• **MERAI IŠRINKTI.** Išrinkus Kauno miesto, Marijampolės ir Palangos merus, vadovus jau turi visos 60 Lietuvos savivaldybių. Merais tapo po 11 Naujosios sąjungos (socialliberalų), Lietuvos demokratinės darbo partijos ir Lietuvos valstiečių partijos atstovų, 8 merai atstovauja Centro sąjungai, 6 – Liberalų sąjungai, 4 – Socialdemokratų partijai. Po 2 merų postus turi Krikščionių demokratų partija, Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija, po 1 – Demokratų partija, Lietuvių tautininkų sąjunga bei Lietuvos laisvės sąjunga.

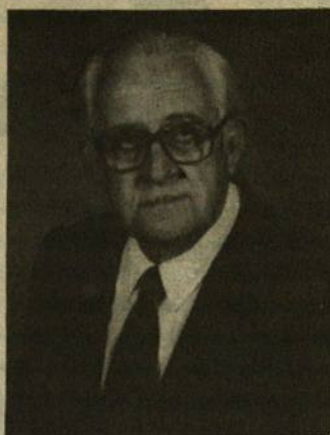
• **KAUNO MERAS.** Balandžio 13 d. Kauno meru išrinktas Vytautas Šustauskas. Už radikaliomis pažiūromis ir gatvės akcijomis garsėjusį Lietuvos laisvės sąjungos vadovą V. Šustauską balsavo 23 iš 41 Tarybos nario, prieš buvo 17. Jo kandidatūrą palaikė Naujoji sąjunga ir jaun lietuviai.

• **KVIETIMAS.** Lietuvos liberalų sąjunga kviečia visas dešiniąsias ir centro politines jėgas burtis rimtam darbui, derinti pozicijas ir įgyvendinti bendras programines nuostatas atitinkančius sprendimus. Pasak pareiškimo, kurį pasirašė Liberalų sąjungos pirmininkas, Vilniaus meras Rolandas Pakšas, pastaruoju metu Lietuvoje pastebimas kairiojo centro ir populistinių jėgų stiprėjimas, didelį nerimą kelia augantis radikalųjų politikų populiarumas. "Dešiniųjų ir centro jėgų bendradarbiavimo trūko jau po 1996 metų Seimo rinkimų." Šiandien Lietuvos liberalų sąjunga yra populiariausia dešiniojo centro politinė jėga Lietuvoje.

• **ŠMEIŽIKAI.** Lenkijos spauda eilinį kartą stojo ginti Armijos krajojovs (AK), kuri Vilniaus krašte kovojo prieš lietuvybę. "Bandoma suduoti psichologinį smūgį lenkų tautinei mažumai, kuriai AK atminimas yra vienu iš svarbiausių stimulų tautinei savimonei išsaugoti", rašo žurnalas "Nowe kontrasty". "Nepavyko Lietuvai priversti Lenkiją pasmerkti Želigowski, tai dabar AK byla renka sau taškus", teigia žurnalas. Rašinyje piešiamas "lietuvų fašistų" paveikslas, kurie "Antrojo pasaulinio karo metais, bendradarbiaudami su hitlerininkais, siekė išnaikinti Lietuvoje žydus ir lenkus" – teigia žurnalas. Lietuvos Generalinė prokuratūra ne kartą užtikrina, kad lenkų AK veteranai apklausiami karo nusikaltimų ir genocido byloje kaip liudytojai, griežtai laikantis įstatymų ir nepažeidžiant jų teisių.

• **TEISĖ IR ŽINIASKLAIDA.** Konservatorių frakcija, konstatavusi, kad naujoji Visuomenės informavimo įstatymo redakcija nėra pakankamai tobula, pasiūlė kitoms Seimo partijoms ir frakcijoms aptarti problemas, susijusias su šiuo įstatymu. Sutarimo neradus, siūloma atidėti įstatymo svarstymą "ramesniems laikams". Konservatorių frakcijos nuomone, yra keletas teisiškai nesutvarkytų klausimų. Tarp jų: vaikų apsauga nuo smurto ir pornografijos žiniasklaidoje, privataus gyvenimo apsauga, informavimo politikos suderinamumas su tarptautinėmis ir Europos Tarybos konvencijomis bei kitais teisės aktais, monopolizavimo tendencijos, žiniasklaidos atsakomybė už moralinę žalą bei šmeižtą. "Daugelis Seimo frakcijų, kurios anksčiau manė, kad šiuo metu galiojančiame įstatyme spragų yra ir jos taisytinos, dabar pakeitė nuomonę ir labiau rūpinasi žiniasklaidos parama prieš rinkimus. Tokioje politinių aistrų kupinoje aplinkoje koks nors gilesnis šios srities problemų nagrinėjimas darosi beveik neįmanomas", – sakoma Tėvynės sąjungos frakcijos pareiškime. (*Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras*)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

JAV prezidento rinkimų kampanija sustojo prie dviejų kandidatų: viceprezidento *Al Gore* ir *Texas* gubernatoriaus *George W. Bush*. Kova vyksta keliuose frontuose. Viešosios nuomonės tyrimai parodė, kad vienais klausimais rinkėjai linkę palaikyti demokratų partijos kandidatą, o kitais – respublikoną *G.W. Bush*. Kaip kovoti su nusi-kalstamumu, daugiau pritarimo sulaukia gubernatoriaus *G.W. Bush* pozicija. Jį palaiko tie amerikiečiai, kurie pritaria mirties bausmei, ginklų kontrolei ar pajamų mokesčių mažinimui. Rinkėjus į dabartinio viceprezidento pusę patraukia jo atsakymai dėl gamtos saugos problemų sprendimo, požiūris į negimusius kūdikių žudymą, federalinio biudžeto subalansavimą, moterų teises. Aišku, yra ir tokių klausimų, į kuriuos abu svarbiausi kandidatai atsako vienodai. Tai užsienio politikos kryptys, socialinė sauga, ligonių ir senelių globa.

Prezidentas *Bill Clinton* balandžio 7 d. pasirašė naują įstatymą, kuris leidžia amerikiečiams, sulaukusiems 65 metų amžiaus, toliau dirbti pilną arba sutrumpintą darbo laiką, neprarandant dėl to nė cento iš pensijos. Iki šiol už vyresnio amžiaus žmonių uždirbtus tris dolerius, po vieną dolerį išskaičiuodavo iš jų pensijos. Naująjį įstatymą vienbalsiai priėmė Senatas, pritardamas visu 100 balsų ir Atstovų Rūmai – 422 balsais.

RINKIMŲ KAMPANIJOJE – APIE PENSININKŲ TEISES

Apie 415,000 dirbančių pensininkų jau šiemet prarado dalį savo pensijų. Tačiau tie pinigai bus jiems sugrąžinti, nutraukiant minėtą apribojimą nuo sausio 1 d.

Vyriausybė paaiškino, kad tuo metu, kai pensijų mažinimo įstatymas buvo priimtas, Amerikoje buvo nemažai bedarbių. Todėl darbuotojai, sulaukę pensijinio amžiaus, būdavo skatinami pasitraukti iš darbo ir užleisti vietą jaunesniems. Dabar, kai bedarbių procentas labai sumažėjo, o daug kur net trūksta darbo jėgos, sveikus ir stiprius pensininkus darbo vietės labai vertina dėl jų turimos patirties ir sugebėjimų. Kaip sakė JAV prezidentas *Bill Clinton*, naujuoju įstatymu atšaukiami iki šiol galioję apribojimai. Tokia tvarka būsianti naudinga ir darbdaviams, ir darbuotojams. Atstovų Rūmų pirmininkas, demokratas iš Illinois *Dennis Hastert* pareiškė, kad "sveikas protas laimėjo. Per daug ilgai Amerikos darbštūs vyresnio amžiaus žmonės buvo baudžiami. Dabar jie gaus čekius, kurių nusipelnė."

Prezidentas *B. Clinton* buvo sudaręs komisiją, kuri nustatė, kad beveik pusė nesveikuojančių Amerikos pensininkų neturi lėšų gydytojų prirašomiems vaistams pirkti. Vyriausybės paskelbtiems tyrinėjimų rezultatams pritarė ir kai kurie šiaurinių šalies valstijų politikai, tarp jų ir respublikonai. Vašingtono valstijos senatorius respublikonas *Slade Gorton*, kuris tikisi būti perrinktas ir šių metų rinkimuose, pasiūlė įstatymą, numatantį bausti vaistų bendroves, kurios iš amerikiečių už vaistus plėšia daugiau, negu gauna iš Kanados ar Meksikos vaistinių. Daug amerikie-

čių, gyvenančių netoli Kanados sienos, specialiai važiuoja į Kanadą pirkti vaistų, nes jie ten – pigesni.

Yra sveikatos apdraudos bendrovių, kurios už nemenką apdraudos mokestį įsipareigoja mokėti ir už vaistus. Tačiau nustatyta, kad apie 25 proc. pensininkų neturi tokios apdraudos, kuri padengtų šias išlaidas. Prezidento sudarytos komisijos apžvalgoje nurodyta, kad gyventojų išlaidos sveikatos apsaugai per praėjusius aštuonerius metus pastoviai augo – apie 5 proc. kasmet. Tuo tarpu vaistai kasmet pabrangdavo net 12 proc. Manoma, kad klausimas apie nuolatinį vaistų kainų kilimą skaudžiai iškils šių metų rinkimuose. Tikimasi, kad į Kongresą bus renkami tie kandidatai, kurie siūlys priversti vaistų bendroves atkurti normalias jų kainas, nes vyresnio amžiaus amerikiečiai nebegali pasirūpinti savo sveikata dėl "pasakiškai" išaugusių vaistų kainų.

Nors Kanadoje sveikatos draudimas veikia jau nuo 1962m., jos federalinė valdžia svarsto sveikatos apsaugos klausimus su dešimties provincijų ministrais. Šie skundžiasi, kad centrinė valdžia sumoka tik 13 procentų sveikatos apsaugos išlaidų, o kitą dalį turi sumokėti provincijų vyriausybės. Kai buvo įvesta dabartinė sistema, ir centras, ir provincijos mokėdavo vienodą dalį išlaidų. Todėl visi reikalauja valstybinio sveikatos draudimo reformų. Daug Kanados gydytojų bėga į pietus – į JAV, nes Kanados įstaigos jiems išskolina, neturėdamos lėšų sumokėti už darbą. Ligoninės negali įsigyti šiuolaikinės įrangos: modernių prietaisų, mašinų ir aparatų.

Keliais sakiniiais

• Kandidatė į Senatą, dabartinio JAV prezidento žmona *Hillary Clinton* savo populiarumu Niujorke susilygino su meru *Rudolph Giuliani*. Pastarajam daug pakenkė grubus miesto policijos elgesys ir perdėtas ginklų naudojimas.

• Iš pareigų pasitraukė korupcija kaltinamas Tailando vidaus reikalų ministras.

• Graikijoje valdžios rinkimus laimėjo buvęs premjeras, socialistas *Costas Simitis*, 64 metų amžiaus, vos 60,000 balsų persvara įveikęs konservatorių *Costą Kara-*

manį. Balsavimuose dalyvavo 26 politinės grupuotės.

• Buvęs Pakistano premjeras *Nawaz Sharif* teismo nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Prokuroras kaltino jį lėktuvo su 198 žmonėmis pagrobimu. Premjeras uždraudė tam lėktuvui nusileisti *Karachi* mieste, nes jame skrido premjero politinis priešas – kariuomenės vadas. Šis tuoj pat nuvertė *N. Sharif* vyriausybę ir įvedęs karinę valdžią, pats atsisėdo į jos vadovo kėdę. Buvusiam premjerui teks užmokėti piniginę baudą už keleivių gąsdinimą, nes lėk-

tuve buvo likę visai mažai benzino ir visi manė, kad lėktuvas nukris. Nuverstasis Pakistano premjeras kreipėsi į aukštesnę teisumą.

• Buvęs Rusijos prezidentas *Boris Jelcin* gavo pensininko kortelę ir pensijų fondo viršininko *Michailo Zubanovo* pažadą, kad gaus pensiją laiku ir tvarkingai. Naujasis prezidentas *Vladimir Putin* paskelbė, kad *B. Jelcino* pensija sudaro 75 proc. jo buvusios algos.

• Irano valdžia Jungtinėse

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiros numerio kaina - 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Redaktoriaus skiltis

Negrįžtami pokyčiai

Po metų apsilankius Vilniuje, pirmiausia krinta į akis dar didesnė lengvųjų automobilių srautai. Naktį vakarietiškomis mašinomis užgrūsti visi kiemai ir įvažiavimai į juos. Automobiliai sustatomi net ant šaligatvių ir daugiaaukščių namų pasieniuse. Štai ir išryškėjo netikėti pokyčiai: kai tuos blokinių daugiaaukščių rajonus statė, tokio automobilių skaičiaus nesitikėjo. Sovietinis žmogus turėjo naudotis "visuomeniniu transportu": autobusais, troleibusais, gamyklų automobiliais, kas rytą surenkančiais darbininkus ir pavakary juos parvežančius namo. O pasirodė, kad žmogus nori būti savarankiškas. Nuosavas automobilis tapo būtinybe, nepalyginamai svarbesne, negu kažkada vežimas arba dviratis.

Rytais kiemai greitai apstuštėja, tačiau užsikemša net plačiausios sostinės gatvės. Judėjimas - tarsi Čikagoje, tik greitis mažesnis: trumpesnėse gatvėse nepalankstys. Beje, gana smarkiai padaugėjo naujų automobilių. Užvairo - jaunosios ir vidurinėsios kartos atstovai. Jei dar pasirodo sovietinis "moskvičius" ar "žiguliukas", tai tik šypseną sukelia: surudijęs, aplūžęs, vos besiriantis. Jei kokioje neįprastoje vietoje susidarė kamštis, beveik aišku: buvusi "tarybinė technika" atsisakė judėti. Jau niekas jos neberemontuoja.

Ne tik užmiesčiuose, bet ir pačiame Vilniuje - ką tik pastatyti gyvenamųjų namų kvartalai. Jų išvaizda niekuo neprimena sovietinės: visai kita architektūra, kita apdaila. Prie Mindaugo gatvės dar visai neseniai kėpsojo gremzdžiška baldų parduotuvė. Ateidavai, pasižiūrėdavai į retai kada atnaujinamus pavyzdžius, bet kas iš to: paprastai nenusipirksi. Reikėjo praeiti kryžiaus kelius, kad profsąjunga paskirtų "taloną" sofai-lovai arba šaldytuvėliui įsigyti. Tiesa, kartais prie norinčio kažką nusipirkti lyg nepaste-

bimai prisigretindavo krovikas tamsiai mėlynu chalatu ir panašios spalvos nosimi. Lyg pažįstamas, užklauso:

- Ko ieškai? Šaldytuvo, sudedamo stalo, sekcijos? "Talono", aišku, neturi? Šimtas (du šimtai ar dar daugiau, žiūrint, ką nori įsigyti) rublių ir ... tvarkelė!

Šiandien ten įsikūrusi iš tikrųjų milžiniška "Maxima" su lygiai tokiais pat, kaip Amerikos "supermarketuose" įtaisytai prekystaliai, daugybe užsieninės gamybos prekių. Yra ir lietuviškų: niekada nematytas duonos, bandelių, mėsos gaminių pasirinkimas. Tik kai kurios kainos kandžiojasi. Bet pirkėjų yra. Kilometrinių eilių nebeliko, tačiau pardavėjos be darbo nesėdi. Nuostabi švara, mandagus aptarnavimas. Net neįprasta... Gal tik kiemas pirkėjų automobiliams kiek mažokas, bet nieko nepadarysi: senamiestis, aplinkinių namų lengvai nepastumsi.

Kita, Šeškinės rajone įsikūrusi "Maxima" - dar didesnė. Čia jau ir automobiliams daugiau erdvės. Didžiulės lietuviškos reklamos kviečia užsukti. Viena kampa įkurta jauki kavinukė, kurioje gali skaniai užkąsti už "neplėšikišką" kainą. Tik kodėl tos parduotuvės pavadinimas - toks internacionalinis? Nerašo lietuviško žodžio, o gal jo net neieškojo?

Žinoma, nevaikščiosi po "Maxima", jei neturi pastovaus darbo, už kurį laiku sumokama. Susimąsčiau, kiek reikia uždirbti, norint važinėti automobiliu, jei pripildyti kuro baką kainuoja 80-100 litų? Koks turėtų būti šeimos, auginančios du mokyklinio amžiaus vaikus, atlyginimas, kad būtų galima kukliai tvarkingai pragyventi, t. y. patenkinant būtiniausius poreikius, jau ne kalbant apie santaupas? Kaip beskaiciavau, bet pagal dabartines kainas išlaidų suma keturių asmenų šeimai vis peržengdavo 4000 litų! Čia gražių permainų idilija ir pasibaigia.

Juozas Žygas

Dar neužmiršome to, kad spaudoje buvo plačiai rašoma apie šimtus milijonų siekiančią Gudijos skolą Lietuvai už pusvelčiui tieką elektrą. Daugeliui buvo ir liks neaišku, kaip galima taip keistai (jeigu ne kvailai) prekiauti? Elektra buvo Gudijai tiekama maždaug už trečdalią tos kainos, kokią turi mokėti Lietuvos gyventojai. Ir dar pasirodo, jeigu Lietuvos vartotojai už 2-3 mėnesius nesusimokės, tai jiems bus pridėti delspinigiai ir net gali būti srovė išjungta! O Gudija šitiek laiko nemokėjo, bet jai srovės niekas neišjungė! Nors apie tai buvo daug kalbama ir rašoma, tačiau taip ir neišaiškinta, kas slypėjo už tokios "prekybos"? Mančiau, kad tai yra tokia paslaptina ranka, kurios net Valsybės kontrolė nedrįsta paliesti!

Nors dar niekur nebuvo viešai paskelbta, kad Gudija būtų savo skolas sumokėjusi, tačiau dabar jau kalbama apie papildomus milijardus kilovatvalandžių elektros energijos Gudijai. Ir dar net už žemesnę kainą, kaip anksčiau. Viešai tepranešama tik apie "Lietuvos energijos" nuostolius. Labai sunku suprasti, kokių būdu galima taip į skolas įlįsti? Juk Lietuva paveldėjo milžiniškas jėgaines, ku-

NORS PATYS SKOLOSE PASKENDE, BET NORI KITUS ŠELPTI

rios neturėjo jokių skolų. Tokia jėgainė, kaip Ignalinos (Visagino) atominė elektrinė gal būtų kainuotų 6-8 milijardus dolerių. Jeigu statybai paskola būtų paimta už 6 %, tai tik metiniai procentai sudarytų apie 360-480 milijonų dolerių.

Vakaruose tokios (bet vakarietiško tipo) jėgainės statyba, jeigu projektas jau patvirtintas, užsitęstų apie trejetą metų. Ją pastačius, dar praeina apie porą metų bandymams, kol ryžtamasi pilnai paleisti. Taigi maždaug penketą metų reikėtų mokėti procentus, beveik negaunant jokių pajamų.

Kadangi statant ne visa paskola imama iš karto, tai metiniai procentai gal sudarytų apie 250-300 milijonų dolerių. Šią sumą pridėję prie statybos kainos, gautume apie 7,250,000,000 dolerių. Tiek Amerikoje, tiek ir kitur pasaulyje elektros kompanijos stato tokias jėgaines be valstybės paramos. Dirbantiesiems moka geras algas ir gauna neblogą pelną. Kuomet ateina laikas jėgainę uždaryti, tam tikslui pinigai jau būna sukaupti. Lietuva tų jėgainių nestatė, už paskolas procentų nemokėjo, pelno negavo ir uždarymui pinigų neturi!

Kadangi Europos Sąjunga nesitenkina tik Lietuvos pranešimais, tai ir patys žinias renka. Jų pranešime nurodoma, kad Lietuva daug elektros energijos eksportuo-

ja. Tačiau vietiniai gyventojai už elektrą moka aukščiausią kainą. Kuomet nuo žmonių daug kas slepiama, tai galima įtarti, kad amerikietišškai sakant, ten yra kažkoks "monkey business". Paprasčiau tariant, tai - blogas arba įtartinas verslas.

Nors energijos klausimams skiriu daug dėmesio, tačiau dar niekur neteko matyti, už kokią kainą srovė tiekama Lietuvos pramonei. Jeigu jie moka brangiau, negu Gudija, tai Lietuvos Pramonininkų asociacija turėtų kreiptis į vyriausybę ir reikalauti vienodų energijos kainų. Juk ir šiaip Lietuvos pramonė yra tokioje padėtyje, kad negali konkurencijos išlaikyti, nes už paskolas turi dvigubus procentus mokėti. O priedo - dar tie nelemti delspinigiai.

Kadangi Lietuva prašo ir tikisi gauti iš Europos Sąjungos, JAV ir tarptautinių organizacijų paramą Ignalinos jėgainės pirmajam blokui uždaryti, tai tokiu atveju visos valstybės ir organizacijos, kurios prie uždarymo norėtų prisidėti, turėtų pasidomėti, į kokią balą jos pinigus kištų. Turėtų būti sudaryta tarptautinė komisija, kuri atliktų nuodugnią Ignalinos ir "Lietuvos energijos" reviziją ir pasižiūrėtų, kur milijonai dingsta. Valstybės kontrolei tokių pareigų negalima patikėti, nes ji nesugebėjo surasti, kur "Mažeikių naftos" šimtai milijonų dolerių dingo.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

milijardus dolerių. Sekretorius W.Cohen mano, kad tokie lėktuvai gali pakeisti karinių jėgų pusiausvyrą tarp Taivano ir Kinijos.

• Japonijos valdančioji liberalų partija išsirinko naują pirmininką Yoshira Mori. Jis tapo naujuoju vyriausybės vadovu vietoj širdies priepuolį gavusio premjero Keizo Obuchi. Tačiau nesitikiama, kad pasikeistų vyriausybės planai politikoje arba ekonomikoje. Beje, premjerų pasikeitimas sutapo su ugnikalnio išsiveržimu šiaurės Japonijoje. Pastogės neteko apie 13,000 gyventojų.

• Rusijos erdvės stotyje "Mir" po ilgos pertraukos, trukusios nuo praėjusių metų rugpjūčio mėnesio, vėl dirba nauja igula. Stotyje apsigyveno du kosmonautai. Ši stotis kurį laiką buvo apleista dėl lėšų stokos.

• Rusijos sveikatos ministerija paskelbė, kad Čėčėnijoje, tirpstant sniegui ir vandeniui tekant į kalnų upelius, gali kilti įvairios epidemijos, nes daug nepalaidotų lavonų guli laukuose. Ministerijos pareigūnė Galina Lazikova teigė, jog žmonės naudoja upių vandenį, nežinodami, kad jis gali būti labai užterštas.

• Vokietijos prezidentas Johannes Rau aplankė Graikijoje Kalavryta vietovę, kur 1943 metais graikų partizanai nušovė 81 Vokietijos kareivį. Keršydamas už tai, vokiečių kariuomenės dalinys nužudė 463 graikus. Dabar Vokietijos prezidentas atsiprašė graikų už tas žudynes.

• Rusija apkaltino amerikietį verslininką šnipinėjimu. Su juo buvo suimtas ir vienas Rusijos pilietis, neva padėjęs rinkti slaptas mokslines žinias.

NEPRIKLAUSOMYBĖS KAINA IR DABARTIS

Jurgis Bielinis

Mūsų protėviai tikėjo, kad mūsų su priešais metu po mūsų vėliavomis kaunasi ir jų anksčiau kritusių gentainių vėlės. Todėl vėliava ir vėlės tarsi teikė jiems stiprybę. Mes stiprūs savo protėvių atliktais darbais. Tai įtvirtino ir V. Kudirka tautos himne:

*...Iš praeities tavo sūnūs
te stiprybę semia...*

Viktorą Beržinską aš prisimenu vokiečių ir rusų okupacijos laike 1942-1947 m. Tai buvo mano vaikystės ir jaunystės metai. V. Beržinskas su mano tėvu daug kalbėdavosi, ginčydavosi, o aš klausydavau. Man patiko jo griežtas kartojimas, kad mums nereikia nei rusų, nei vokiečių, patys galime tvarkytis ir turime pasitikėti savo jėgomis. Jis buvo už laisvą, nepriklausomą Lietuvą.

Tą 1947 m. vasario naktį, kai provokatoriai ir išdavikai suruošė pasalą, kilo didelis susišaudymas. Sproginėjo granatos, švietė raketos, lėkė kulkos. Tai gerai matėsi iš mūsų namų, iš už miško, nes Beržinskų sodyba buvo tik už poros kilometrų. Rytą sužinojome apie nelaimę.

Prisimenu ir kitą atvejį: keliu į Raudondvarį suvargusio valstiečio važnyčiojamas arklys veža šieną užkrautą lavoną. Per gruodo sukaustytą kelią vežimas kratosi. Nuogos kojos kadamuoja gale. O paskui vežimą eina tamsiaplaukis, juodabarzdys jaunas vyras viela surištomis rankomis. Iš paskos seka ginkluoti sribai. Kas žingsnis ant sušalusios žemės grumstų lieka nukritę kraujo lašai – lyg raudonos šermukšnio uogos... Tokia buvo kovų už nepriklausomybę kaina...

Dažnai prisimindavau V. Beržinską. Archyvuose radau jo pasakytas kalbas Steigiamajame ir kituose seimuose. Po Beržinskų nužudymo, metai po metų vis praeidamas

pro jo namus mačiau, kaip skilinėjo namas, krypo sienos. Čia gyveno įvairūs žmonės, kurie nesijautė šeiminiškais, akis užpildavo "samagonu", "rašalu"... Lyg malakas sukūreno tvartus, daržines... Paskui namai ištuštėjo. Prisiminiau okupacijos laikais sukurtos dainos žodžius: "Prie apleisto, seno namo ..."

*Čia kasnakt ateina miškas
sukalbėt sunkios maldos...*

Po kurio laiko ir namo nebeliko. Tą vietą rodo tik kalnelis, ant kurio stovėjo troba, ir išlikęs prieangio akmuo.

1965 m. Amerikoje mirė tėvo brolis Kipras Bielinis, žymus socialdemokratų veikėjas, vienas VLIKo vadovų. Jis testamentu giminėms, gyvenusiems Lietuvoje, paliko dalį turto. Reikėjo įrodyti giminystės ryšius, rasti mirties liudijimą. Dokumentų niekas nerado. Užsispyriau, kad leistų archyve pačiam paieškoti. Beskaitant mirusių kaimynų pavardes, užtikau ir Beržinskų. Parašyta, kad jie abu mirė, prisigėrę naminės degtinės. Kaime visi buvo paširpę nuo tokio melo.

Ėjo metai. Sąjūdžio veiklos pradžioje, jau būdamas Jonavos rajono deputatu, norėjau šį faktą paskelbti, ir vėl peržiūrėjau tą pačią knygą, bet įrašo neberadau! Kas pasirūpino, kad jis dingtų?

Dar sovietiniais laikais po vieno mano viešo ir gana kieto pasisakymo spaudos atgavimo proga, kai priminiau sukilėlio kun. Antano Mackevičiaus priešmirtinį laišką, susipažinau su buvusiu architektu Leonu Juroniu. Jis pasiūlė pastatyti koplytstulpį mano seneliui knygnešiui, bet aš turįs gauti valdžios leidimą... Nuo to laiko prasidėjo mūsų bičiulystė. Daug jų pa-

statėme: Baliui Sruogai, Puskunigiui... Atstatėme kryžius. Dažnai prisimindavau, kad koplytstulpio vertas V. Beržinskas bei jo kaimynai – 4 broliai partizanai Bagdonavičiai, žuvę kovose su okupantais. Penktasis jų brolis, Sibire praradęs sveikatą, taip pat jau išėjęs į amžinybę.

Parašiau straipsnį į Kauno rajono laikraštį – "Tėviškės žinias", paskelbdamas Beržinsko bylos ištraukas, kurias gavau iš Genocido Tyrimo centro tuometinio vadovo Vytauto Skuodžio. Koplytstulpio statymui pritarė ir seniūnas Žaliapūga. Girininkas leido išsirinkti iš šalia Beržinsko buvusios sodybos plytinčios girios sausus ažuolus. Nuvežėme juos į Kauną skulptoriui. Seniūnas išipareigojo apmokėti už darbą. Deja, ilgai užtruko Beržinskų koplytstulpio darymas.

Jūsų laikrastyje Beržinskų dukra Vita rašo, kaip jos tėvas aiškinęs, kad "girtuokliavimas ardo šeimas ir neleidžia žmonėms atsistoti ant kojų ekonomiškai". Aš tai gerai suprantu. Daug dariau vienas ir kartu su vysk. M. Valančiaus blaivybės sąjūdžiu, "Baltų ainių" blaivybės draugija. Dar iki Popiežiui atvykstant į Lietuvą, norėjome pasiekti, kad Lietuvoje būtų priimtas alkoholio monopolio įstatymas. Aplankiau visą Lietuvą, skatindamas, kad įtakingi žmonės reikalautų tvarkos. Bet viskas nuėjo "šuniui ant uodegos". Įtakingi valdžios vyrai ne už gražias akis tiesė "kaukoliniui" – kontrabandiniam spiritui kelią į Lietuvą. Vienas ekspremjeras, buvęs pienininkas, pasistatė alkoholio gamyklą Kaukaze, kitas, užsieniečių apdovanotas "ateities politiko vardu", dvigubai padidino

(Nukelta į 5 p.)

Pasaulis ir Lietuva

* **NUMATOMA OKUPACIJA.** Buvęs Baltarusijos 13-jo šaukimo Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Semion Šareckij, kuris nuo 1999 metų gyvena Lietuvoje, pasisakė už konkrečius veiksmus, kad nuo valdžios būtų nušalintas Aleksandr Lukašenka. Pasak S. Šareckio, Baltarusijos kariuomenę sudaro apie 80 tūkst. Norint sukurti 300 tūkst. kariuomenės grupuotę, į Baltarusiją gali būti įvesta 200 tūkst. Rusijos karių. Tai reikštų Baltarusijos okupaciją. *INTERFAX*

* **KODĖL JIE NEPASITIKI?** Rusijos piliečiai nėra linkę pasitikėti tarptautinėmis organizacijomis, ypač NATO. Tai rodo nepriklausomo tyrimų centro ROMIR surengtos apklausos rezultatai. Apklauskos duomenimis, Rusijoje beveik nėra žmonių, visiškai pasitikinčių NATO. Tik 5,7% apklaustųjų pasitiki Šiaurės Atlanto sąjunga "iš dalies". Nelabai pasitiki 15,7% apklaustųjų, o visai nepasitiki – 59,7%. Savo nuomonės šiuo klausimu neturėjo apie 18% apklausos dalyvių. Europos Sąjunga visiškai pasitiki tik 2% respondentų, o Jungtinių Tautų organizacija visiškai pasitiki tik 2,8% apklaustųjų. *ITAR - TASS*

* **PRISIPAŽINIMAS.** RF delegacijos nariai Interfax'ui prisipažino, kad ETPA sprendimą išprovokavo pati RF delegacija. RF santykiai su Vakarais pagerės tuo greičiau, kuo greičiau bus užbaigta "operacija" Čėčėnijoje. *INTERFAX*

* **SLEPIA NUSIKALTIMUS.** Rusijos Užsienio reikalų ministras Igor Ivanov pranešė, kad Liuksemburge Rusijos ir Europos Sąjungos bendradarbiavimo tarybos posėdyje buvo apsvarstytas tarptautinių stebėtojų Čėčėnijoje klausimas. Jis pareiškė, kad negali būti nė kalbos apie tarptautinių stebėtojų buvimą Čėčėnijoje". *INTERFAX*

* **NIEKO NEDARYS.** Europos Sąjungos užsienio politikos ir saugumo įgaliotinis Javier Solana Rusijos spaudai pareiškė, kad ES ir toliau "spaus" Maskvą dėl jos elgesio Čėčėnijoje, tačiau sankcijos Rusijai nebus taikomos. Visgi, J. Solana patvirtino, kad anksčiau įvesti apribojimai (pvz. TACIS programos finansavimui skirtų lėšų nukreipimas humanitarinėms reikmėms) išliks. *INTERFAX*

* **PUOLAMOJI POZICIJA.** Saugumo Tarybos posėdžio pradžioje, kurioje galėjo dalyvauti žurnalistai, einantis prezidento pareigas Vladimir Putin pareiškė, kad visus su RF saugumu ir tarptautiniais išipareigojimais susijusius klausimus būtina spręsti "iš puolamųjų pozicijų". Jis pažymėjo, kad galimybių yra. Žingsnius šioje srityje Rusija "darys, vadovaudamasi nacionalinio saugumo koncepcija ir ginkluotųjų pajėgų kūrimo programa". *ITAR-TASS*

* **PILIETYBĖ – ŽUDIKUL.** Rusijos prezidentas Vladimir Putin patenkino Vasilijaus Kononovo, Latvijoje nuteisto už karo nusikaltimus, prašymą ir suteikė jam RF pilietybę. Prezidento spaudos tarnybos pranešime sakoma, kad tai yra pagarbos antihitlerinės koalicijos kareiviui pareiškimas ir kad jo kaltinimas "kariniais nusikaltimais" yra paremtas netinkamomis prielaidomis ir netaikytas į Antrojo pasaulinio karo rezultatų peržiūrėjimą. *INTERFAX*

* **KO SUSIRŪPINO E. ZUROFF?** Simon Wiesenthal centro atstovas Efraim Zuroff rusų kalba leidžiamame laikraštyje "Biznes & Baltija" kaltina Latviją, sakydamas, kad dabartiniu metu visi kaltinimai nukreipti į rusų komunistus. Anot jo, šie procesai esą politika. *INTERFAX/BNS*

* **RAMINIMAI.** Europos Sąjungos komisijos pirmininkas Romano Prodi, kalbėdamas Baltijos jūros valstybių tarybos viršūnų susitikime Danijos mieste Koldinge, sakė, kad Europos Sąjunga darys viską, kad naujosios narės būtų priimtos kuo greičiau. Pasak Danijos ministro pirmininko Poul Nyrup Rasmussen, Prodi norėjęs nuraminti Baltijos šalis, susirūpinusias, kad ES ketina sulėtinti plėtimąsi. *REUTERS*

* **VYRIAUSYBĖS KRIZĖ SLOVĖNIJOJE.** Atsistatydino Slovėnijos vyriausybę, vadovaujama liberalo demokrato Janešo Drnovseko. Iš koalicinės vyriausybės pasitraukė konservatyvi Liaudies partija (SPS) ir vyriausybė neteko daugumos. Dabar parlamentas per 30 dienų turi paskirti naują premjerą arba suteikti pasitikėjimą dabartiniam ministrui pirmininkui. Jei nė vienas kandidatas neužsitikrins pakankamos parlamento daugumos, rudenį numatyti rinkimai turės būti surengti vasarą. Analitikai pastebi, kad vyriausybės krizė gali sulėtinti Slovėnijos pasiruošimą narystei ES. *REUTERS*

* **ATSISTATYDINO LATVIJOS PREMJEERAS.** Atsistatydino Latvijos premjeras Andris Škelė. Jo padėjėjas Juris Liepnieks tvirtina, kad Škelė lieka Liaudies partijos vadovo poste. Latvijos vyriausybės atsistatydinimas neturėtų pakeisti šalies politikos, tačiau aštuonios pasikeitusios vyriausybės per devynerius Latvijos nepriklausomybės metus nepadės pritraukti investuotojų. *REUTERS, LETA*

Po Lietuvos valstybės atkūrimo 10-mečiui skirtą iškilmingą Seimo posėdžio rūmų foje. Iš kairės: Seimo narė, aktorė Nijolė Ambrazaitė, JAV LB atstovė Dalia Puškorienė ir Lietuvos Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas.

NEPRIKLAUSOMYBĖS KAINA IR DABARTIS

lietuviškos degtinės kainą, lyginant su kaimyninėmis valstybėmis. Dabar kontrabandinis alkoholis skverbiasi į Lietuvą per mažiausias skylutes. Lietuvišką degtinę mažai kas beperka, gamyklos bankrutuoja, o "kaukolinio" prisigėrę žmonės miršta arba tampa baisiais invalidais. Jiems reikia mokėti pašalpas iš mūsų kišenių, o kontrabandininkai klesti. Iš kelių dešimčių mano kaimo vaikų likome tik trys. Visi kiti, girtuokliavimo palaužti, jau seniai Anapilyje. O juk taip tikėjome, kad laisvoje Lietuvoje išsigydysime sovietų bolševikų padarytas dvasios žaizdas.

Šalia V. Beržinsko koplytstulpio pasiūliau pasodinti ažuolų gojelį Didvyrių kaimo savanorių atminimui. Priskaiciavau jų net dvidešimt. Ir koplytstulpį galima pastatyti. Jeigu valdžia maivysis, atiduosiu šiam tikslui savo žemę, kurią gavau mainais už mano tėvo savanorio kolektyvinio sodu paverstą sklypą. Bet ir ją atsiimant neapseita be apgaulės. Man, pasidalinus su broliais, priklausė 57 arai. O nukėlus sklypą į Beržinskyne, priskaiciavo tik 39 arus, nors mano tėvo žemė atsidūrė Raudondvario mies-

(Atkelta iš 4 p.)

telio ribose. Dabartinė Lietuvos valdžia po vienos neteisybės daro kitą...

Dėdė Kipras Bielinis testamentu visas savo santaupas išdalino ir 3000 dolerių paskyrė trečiajam atsiminimų tomui išleisti. Tai turėtų būti "Katorga ir trėmimai". Knygos rankraštis yra pas mane. Jį tremtiniai parsivežė iš Sibiro. 3000 dolerių buvo paskirta konkurso keliu atrinktam literatūros kūriniui, skirtam temai – "nacių ir sovietų teroristinė praktika okupuotoje Lietuvoje". Ši premija atiteko ateitininkei Elenai Jociūtei už knygą "Pėdos mirties zonoje". Lietuvių socialdemokratų partijos užsienio delegatūrai skirta 4552 dol. Man pasisekė per didelį vargą išleisti jo pirmąją knygą "Dienojant". Neišeistos liko: "Penktieji metai", "Gana to jungo", "Sovietų Rusija – teroro ir vergovės imperija".

Lietuvoje liko jo statytas namas ir 16 ha žemės šalia Kauno. Gavau iš jo dukters, savo puseserės Angelės Venclovienės Kipro Bielinio 1937 m. rašytą įgaliojimą su galimu perįgaliojimu man grąžinti šį turtą. Bet visos valdžios – nuo aukščiausios

iki žemiausios – siūlo kreiptis į teismą t.y. kaip Pontijus Pilotas nusiplovė rankas.

Panašiai padaryta ir su signataro St. Kairio namais ir sodu Fredoje. Sodybą už talonus pusvelčiui nusipirko "mafiozas" ir tuoj pat pasistatė rūmus. Jis ruošėsi nugriauti Kairio istorinius namus, kuriuose ne vienas jo šelpiamas studentas gyveno. Tik pritvirtinus atminimo baralį ir pranešus miesto valdžiai, pasisekė laikinai apginti namus. O juk St. Kairys (VLK pirmininkas), tvirtai tikėjęs, kad bolševizmas Lietuvoje žlugs, savo turtą testamentu paliko Amerikoje gyvenantiems ir jį karšiniams giminačiams.

Jonas Petronis Lietuvoje yra parašęs knygą apie Petrą Rusecką, kuris nukankintas Džeskazgano lageryje, mirė iš bado...

Taigi aš norėjau, kad tokios knygos būtų išleistos už Kipro Bielinio palikimą ir kad jų būtų bent bibliotekose. Jos Lietuvai reikalingos, ruošiantis naujai okupacijai. Iš tiesų, aš nejuokauju. Tai, kas dabar vyksta Lietuvoje, labai palengvina ją okupuoti.

Raudondvaris,
Kauno rajonas

Koplytstulpis partizanų atminimui. Leono Milčiaus nuotr.

Anicetas Lipeika (dešinėje) – vienintelis tautininkas, išrinktas savivaldybės meru (Akmenės raj.). Kairėje – Lietuvių etninės kultūros draugijos pirmininkas Rimantas Klimas (fotografuota 1999 m. įvykusiame Lietuvių tautininkų sąjungos suvažiavime). Jono Jasaičio nuotr.

Žinios iš Lietuvos

GALUTINIAI LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ RINKIMŲ REZULTATAI

Skaitytojų dėmesiui pateikiame galutinius duomenis apie kovo 19 d. įvykusius savivaldybių rinkimus. Nurodoma: mero pavardė, amžius, partija (sąjunga), kuriai meras atstovauja ir savivaldybių narių pasiskirstymas pagal partijas. Jų pavadinimai pažymėti santrumpomis: K-BK - koalicija "Bendras kelias" - nepartinių kandidatų, Tėvynės sąjungos ir Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos jungtinis sąrašas; K-SK - koalicija "Santarvės kelias"; K-UTS - koalicija "Už tikrąją savivaldą" - Lietuvos demokratinė darbo partija, Naujoji sąjunga (socialliberalai) ir Naujoji demokratija/ Moterų partija; KDS - Krikščionių demokratų sąjunga; LNP-JLS - Lietuvos nacionalinės partijos ir "Jaunosios Lietuvos" sąjunga; LDP-LTS - Lietuvos demokratų partijos ir Lietuvos tautininkų sąjungos koalicija; LCS - Lietuvos centro sąjunga; LDDP - Lietuvos demokratinė darbo partija; LDP - Lietuvos demokratų partija; LKDP - Lietuvos krikščionių demokratų partija; LS - Lietuvos laisvės są-

junga; LLRA - Lietuvos lenkų rinkimų akcija; LLS - Lietuvos liberalų sąjunga; LNDP - Lietuvos nacionaldemokratų partija; S 2000 - Lietuvos partija "Socialdemokratija 2000"; LPA - Lietuvos piliečių aljansas; LPKTS - Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga; LRS - Lietuvos rusų sąjunga; LSDP - Lietuvos socialdemokratų partija; LTS - Lietuvių tautininkų sąjunga; LVP - Lietuvos valstiečių partija; LVP-KDS - Lietuvos valstiečių partijos ir Krikščionių demokratų sąjungos koalicija; ND/MP - Naujoji demokratija/Moterų partija; NS - Naujoji sąjunga (socialliberalai); RP - Respublikonų partija; TLP - Tėvynės liaudies partija; TPP - Tautos pažangos partija; TS (LK) - Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai); TS-LPKTS - Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos koalicija; K-SK - Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos koalicija "Šilutės kraštas".

Akmenės rajonas: Anicetas Lipeika, 63 m., Lietuvių tautininkų sąjunga (LTS); LTS - 9, LLS - 5, NS - 3, LVP - 3, LDDP - 2, LSDP - 2, TS(LK) - 1;

Alytaus miestas: Vytautas Kirkliauskas, 50 m., NS; NS - 6, LCS - 4, LSDP - 4, TS(LK) - 4, LDDP - 3, LLS - 3, LNDP - 2, LKDP - 1;

Alytaus rajonas: Vydas Baravykas, 50 m., LDDP; TS(LK) - 7, LVP-KDS - 4, NS - 4, LCS - 3, LDDP - 2, LKDP - 2, LLS - 2, LSDP - 1;

Anykščių rajonas: Leonas Alesionka, 51 m., LDDP; LDDP - 8, TS(LK) - 7, LVP-KDS - 3, LSDP - 2, NS - 2, LKDP - 1, LLS - 1, TLP - 1;

Birštono miestas: Antanas Serafinas Zenkevičius, 64 m., LSDP; LSDP - 11, LCS - 2, LDDP - 2, LLS - 2, TS (LK) - 2, NS - 1, RP - 1;

Biržų rajonas: Vytautas Zurba, 49 m., LVP; LVP-KDS - 9, LSDP - 5, LDDP - 3, TS(LK) - 3, LLS - 2, NS - 2, LKDP - 1;

Druskininkų miestas: Ričardas Malinauskas, 34 m., LDDP; LCS - 6, LDDP - 6, NS - 3, TS(LK) - 3, LKDP - 2,

ND/MP - 2, LLS - 1, LPKTS - 1, LSDP - 1;

Elektrėnai: Kęstutis Vaitukaitis, 41 m., LCS; LCS - 6, NS - 6, LLS - 3, LVP-KDS - 3, TS(LK) - 3, LDDP - 2, LKDP - 2;

Ignalinos rajonas: Bronius Ropė, 45 m., LVP; LVP - 15, LDDP - 3, LKDP - 2, TS(LK) - 2, NS - 2, LSDP - 1;

Jonavos rajonas: Egidijus Sinkevičius, 43 m., LCS; LVP - 9, NS - 4, LDDP - 3, LSDP - 3, TS(LK) - 3, LCS - 2, LLS - 2, LNP-JLS - 1,

Joniškio rajonas: Volde-maras Bandžiukas, 40 m., LCS; LCS - 7, LVP - 6, NS - 5, LDDP - 2, LLS - 2, TS (LK) - 2, LKDP - 1;

Jurbarko rajonas: Aloyzas Zairys, 60 m., LVP; LVP - 9, LLS - 4, NS - 3, LDDP - 2, LKDP - 2, LPKTS - 2, TS(LK) - 2, LCS - 1;

Kaišiadorių rajonas: Juo-

zas Matulevičius, 53 m., LLS; LLS - 5, LCS - 3, LKDP - 3, NS - 3, TS(LK) - 3, LDDP - 2, LS - 2, LSDP - 2, LVP - 2;

Kalvarija: Jonas Dzirmeika, 50 m., LDP; LDP - 6, LKDP - 3, NS - 3, LDDP - 2, LVP-KDS - 2, TS(LK) - 2, LCS - 1, LPKTS - 1, LSDP - 1;

Kauno miestas: Vytautas Štusauskas, 55 m., LS; LS - 11, NS - 8, TS(LK) - 7, LLS - 5, LCS - 4, LSDP - 3, JLS - 3;

Kauno rajonas: Petras Mikelionis, 61 m., LDDP; K-BK - 6, K-UTS - 5, LVP-KDS - 5, LCS - 3, LLS - 3, LNP-JLS - 2, LSDP - 2, LKDP - 1;

Kazlų Rūda: Valdas Kazlas, 45 m., LCS; LCS - 8, LLS - 2, LSDP - 2, LVP-KDS - 2, NS - 2, TS(LK) - 2, LDDP - 1, LKDP - 1, LPKTS - 1;

Kelmės rajonas: Zenonas Mačernius, 53 m., LDDP; (Nukelta į 6 p.)

(Atkelta iš 5 p.)

GALUTINIAI LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ RINKIMŲ REZULTATAI

LDDP - 6, NS - 5, LKDP - 4,
LDP - 3, LVP - 3, TS(LK) -
3, LLS - 1;

Kėdainių rajonas: Viktoras Muntianas, 48 m., NS;
NS - 19, LVP - 3, LDDP - 2,
TS(LK) - 2, LSDP - 1;

Klaipėdos miestas: Eugenijus Gentvilas, 40 m., LLS;
LLS - 10, NS - 8, LRS - 7,
LCS - 4, TS(LK) - 2;

Klaipėdos rajonas: Ričardas Vaitiekūnas, 49 m., NS;
NS - 4, LLS - 4, LDDP - 3,
LKDP - 3, LVP-KDS - 3,
LCS - 2, LPKTS - 2, LSDP -
2, TS(LK) - 2;

Kretingos rajonas: Valerijonas Kubilius, 60 m.,
LDDP; LVP-KDS - 5, LCS -
3, LDDP - 3, LKDP - 3, LLS -
3, NS - 3, ND/MP - 2,
TS(LK) - 2, LPKTS - 1;

Kupiškio rajonas: Leonas Apšega, 59 m., LVP; LVP -
9, LCS - 6, TS(LK) - 4,
LDDP - 2, LLS - 2, LKDP -
1, NS - 1;

Lazdijų rajonas: Jonas Matulevičius, 43 m., NS;
TS(LK) - 6, NS - 5, LDDP -
4, LCS - 3, LVP - 3, LKDP -
2, LLS - 1, LPKTS - 1;

Marijampolė: Vidmantas Brazys, 54 m., LDDP; NS -
5, LDDP - 5, LVP-KDS - 4,
LCS - 3, LLS - 3, TS(LK) -
3, LSDP - 2, S 2000 - 1,
LKDP - 1;

Mažeikių rajonas: Vidmantas Macevičius, 43 m.,
NS; NS - 7, LSDP - 4,
TS(LK) - 4, LDDP - 3, LLS -

3, LCS - 2, LVP-KDS - 2,
LKDP - 1, S 2000 - 1;

Molėtų rajonas: Valentinas Stundys, 40 m., LKDP;
LKDP - 10, NS - 5, LCS - 2,
LLS - 2, LVP-KDS - 2,
ND/MP - 2, LDDP - 1,
TS(LK) - 1;

Neringos miestas: Stasys Mikelis, 46 m., TS(LK);
TS(LK) - 16, NS - 2, LDDP -
1, LKDP - 1, LLS - 1;

Pagėgiai: Vaclovas Mišeikis, 53 m., LVP; LVP - 6,
LCS - 4, LLS - 3, LDDP - 2,
NS - 2, LKDP - 1, LPKTS -
1, LSDP - 1, TS(LK) - 1;

Pakruojo rajonas: Jonas Juozapaitis, 54 m., LDDP;
LDDP - 10, NS - 5, LVP - 4,
LKDP - 2, LLS - 2, LCS - 1,
TS(LK) - 1;

Palanga: Raimundas Palaitis, 42 m., LLS; NS - 5,
LLS - 4, TS(LK) - 3, LCS -
3, LKDP - 2, LPKTS - 2,
LDDP - 1, LSDP - 1;

Panevėžio miestas: Valdemaras Jakštas, 41 m., LCS;
TS(LK) - 7, LCS - 5, LLS -
4, LLL - 4, LDDP - 3, NS -
3, LSDP - 3, LKDP - 2;

Panevėžio rajonas: Alfredas Pekeliūnas, 52 m., LVP;
LVP - 7, LCS - 4, LDDP - 4,
LKDP - 3, LLS - 3, NS - 2,
TS(LK) - 2;

Pasvalio rajonas: Albertas Juozapas Petronis, 62 m.,
NS; TS-LPKTS - 6, LDDP -
5, LVP - 4, NS - 4, LKDP -

3, LCS - 2, LSDP - 1;
Plungės rajonas: Vytautas Jonutis, 46 m., LLS; LLS
- 5, LVP - 4, LSDP - 3, NS -
3, TS(LK) - 3, LCS - 3,
LDDP - 2, LKDP - 2;

Prienų rajonas: Antanas Gustaitis, 49 m., NS; NS - 5,
TS(LK) - 4, LCS - 3, LDDP -
3, LLS - 3, LKDP - 2,
LPKTS-2, LVP-2, LSDP - 1;

Radviliškio rajonas: Vytautas Simelis, 53 m., LSDP;
NS - 6, LVP - 5, LSDP - 4,
LKDP - 3, LLS - 3, LCS - 2,
LDDP - 2, TS(LK) - 2;

Raseinių rajonas: Jonas Elzbergas, 50 m., LSDP; NS
- 6, LSDP - 4, LVP - 3,
TS(LK) - 3, LDDP - 2,
LKDP - 2, LLS - 2, LPKTS -
2, LCS - 1;

Rietavas: Antanas Černeckis, 40 m., LCS; LVP - 5,
LCS - 4, LKDP - 3, LLS - 3,
LDDP - 2, NS - 2, TS(LK) -
2;

Rokiškio rajonas: Vidmantas Kanopa, 44 m., LVP;
LDDP - 6, LCS - 4, LVP - 4,
NS - 3, TS(LK) - 3, LKDP-2,
LSDP - 2, LLS - 1;

Skuodo rajonas: Liudvikas Žukauskas, 47 m., LKDP;
LKDP - 5, LVP - 5, NS -
4, LCS - 3, LDDP - 3, TS
(LK) - 3, LLS - 2;

Šakių rajonas: Juozas Puodžiukaitis, 54 m., LVP;
LVP - 8, LCS - 7, LDDP - 3,
LKDP - 2, LSDP - 2, TS(LK)

- 2, NS - 1;
Šalčininkų rajonas: Josifas Rybakas, 40 m., LLRA;
LLRA-18, NS - 5, LDDP - 2;
Šiaulių miestas: Vida Stasiūnaitė, 46 m., NS; NS -
10, LCS - 5, LLS - 5, LDDP
- 3, LSDP - 3, TS(LK) - 3,
LPKTS - 2;

Šiaulių rajonas: Raimundas Jakutis, 41 m., LVP;
LVP-KDS - 12, K-SK - 5,
NS - 4, LDDP - 2, LLS - 2,
LCS - 1, LKDP - 1;

Šilalės rajonas: Osvaldas Šarmavičius, 44 m., LDDP;
TS(LK) - 7, LCS - 5, NS - 4,
LVP-KDS - 3, LDDP - 2,
LLS-2, LKDP-1, LSDP - 1;

Šilutės rajonas: Algirdas Balčytis, 50 m., NS; LVP - 7,
NS - 6, K-SK - 5, LCS - 4,
LDDP - 2, LKDP - 2, LLS-1;

Širvintų rajonas: Vytas Šimonėlis, 41 m., LVP; LVP
- 13, NS - 4, TS(LK) - 4,
LLS - 2, LDDP - 1, LLRA-1;

Švenčionių rajonas: Vytautas Vigelis, 41 m., NS; NS
- 10, LLS - 4, LLRA - 3,
LDDP - 2, ND/MP - 2,
TS(LK) - 2, LCS - 1, LVP-1;

Tauragės rajonas: Viktoras Kovšovas, 42 m., LDDP;
NS - 5, LDDP - 4, TS(LK) -
4, LKDP - 3, LLS - 3, LS - 2,
LSDP - 2, LVP-KDS - 2,
LCS - 1, LPKTS - 1;

Telšių rajonas: Danielius Rupšys, 37 m., NS; NS - 6,
TS(LK) - 5, LLS - 4, LVP-

KDS - 4, LCS - 3, LDDP - 2,
LSDP - 2, LKDP - 1;

Trakų rajonas: Saulius Raščiauskas, 39 m., LCS;
LLRA - 6, NS - 5, LCS - 4,
LLS - 3, LSDP - 2, LKDP-2;

Ukmergės rajonas: Janina Akstinavičienė, 46 m.,
LVP; LVP - 6, NS - 5, LDDP
- 3, LLS - 3, LPKTS - 3,
TS(LK) - 3, LCS - 2, LKDP -
1, TPP - 1;

Utenos rajonas: Edmundas Pupinis, 35 m., TS(LK);
NS - 6, TS(LK) - 6, LCS - 3,
LDDP - 3, LVP-LKDS - 3,
LKDP - 2, LLS - 2, LSDP - 2;

Varėnos rajonas: Vidas Mikalauskas, 44 m., LCS;
LCS - 16, LVP-KDS - 4, NS
- 3, LPKTS - 1, TS(LK) - 1;

Vilkaviškio rajonas: Algirdas Bagušinskas, 41 m.,
LSDP; LSDP - 10, LDDP - 4,
LTS - 3, NS - 3, LKDP - 2,
TS(LK) - 2, LVP - 2, LLS-1;

Vilniaus miestas: Rolandas Paksas, 44 m., LLS; LLS
- 18, NS - 8, TS-LPKTS - 7,
LSDP - 6, LLRA - 5, LCS -
4, LDDP - 3;

Vilniaus rajonas: Leokadija Janušauskienė, 44 m.,
LLRA; LLRA - 20, NS - 3,
LLS - 2, LSDP - 2;

Visagino miestas: Vytautas Račkauskas, 39 m., LLS;
LDDP - 8, LLS - 7, NS - 5,
LPA - 3, LSDP - 2;

Zarasų rajonas: Kostas Zaleckas, 52 m., LDDP;
LDDP - 7, NS - 5, LCS - 3,
TS(LK) - 3, KDS - 2, LKDP
- 2, LVP - 2, LSDP - 1.

Amerikos Lietuvių Tautinėje sąjungoje SUSITIKIMAS SU SĄJUNGOS VALDYBOS PIRMININKU

Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos (ALTS) pirmininkas Petras Buchas, praleisdamas žiemos atostogas Floridoje, susitiko su šios sąjungos *St. Petesburg* skyriaus nariais. Susitikime dalyvavo ir buvęs tautinės sąjungos pirmininkas inž. Jonas Jurkūnas bei buvęs "Vilties" draugijos pirmininkas dr. Danielius Degesys su žmona. Susitikimas įvyko kovo 23 d. *Leverocks* restorane *St. Pete. Beach, FL*.

Tautininkai šio susitiki-

mo laukė, norėdami išgirsti apie ALTS skyrių bei Lietuvių tautininkų sąjungos (LTS) veiklą ir perspektyvas. Pirmininkas išsamiai apžvelgė mūsų sąjungos skyrių veiklą, paminėdamas, kad energingai dirba keturi skyriai: *Los Angeles, CA; Chicago, IL; St. Petersburg, FL* ir *Boston, MA*. Nors ši veikla yra kiek sulėtėjusi, bet vis tik darbuojamasi pasigėrėtinai.

Neseniai sąjungos val-

dyba surengė Lietuvos valstybės atkūrimo 10-mečio minėjimą Pasaulio lietuvių centre (netoli Čikagos). Renginy, kuriam buvo ruošta labai kruopščiai, praėjo su dideliu pasisekimu. Numatoma ir toliau ruošti panašius renginius. Pirmininkas taip pat pranešė, kad dar šiais metais įvyks 26-asis sąjungos seimas. Išsamios žinios apie jį bus paskelbtos vėliau.

Kalbėdamas apie Lietu-

vos tautininkų veiklą, pirmininkas paminėjo, kad LTS turi daug skyrių. Ateinančiuose Seimo rinkimuose ši rudenį norima išrinkti kiek galima daugiau atstovų. P. Buchas kvietė ir ALTS skyrius prisidėti, kad per Sąjungos valdybą būtų galima paremti jų veiklą didesne auka.

Nepastebimai prabėgo dvi su puse valandos, besiklausant Sąjungos pirmininko pranešimo apie visiems tauti-

ninkams rūpimas veiklos mažėjimo priežastis mūsų skyriuose bet tautininkų veiklą Lietuvoje. Pranešėjas taip pat atsakė į susirinkusių klausimus.

Susitikimas praėjo geroje nuotaikoje. Skyriaus pirmininkas Juozas Šulaitis padėkojo ALTS valdybos pirmininkui Petrui Buchui ir visiems skyriaus nariams bei svečiams, dalyvavusiems šiame susitikime.

Juozas Šulaitis

Amerikos Baltų laisvės lygoje RŪPESTIS BALTIJOS VALSTYBIŲ SAUGUMU

Amerikos baltų laisvės lyga praneša, kad JAV Senato Užsienio santykių komitetas priėmė Užsienio karinio finansavimo (UKF) ir Tarpautinę karinio lavinimo pagalbos (TKLP) programas Baltijos valstybėms 2001 biudžetinėmis metais. Baltų laisvės lygai skatinant, JAV Senato Užsienio santykių komitetas paskyrė \$20.5 milijonų UKF ir \$4 milijonus TKLP programoms. Senato įstatymo "Dėl prekybos skatinimo ir antikorupcijos 2000 metais" projekte (*Senate Bill 2382*) nurodoma, kad UKF

programa teikia tiesioginę karinę paramą bei įrangą, padeda paruošti karius. O TKLP pinigai naudojami užsienio kariškių supažindinimui su JAV profesiniu kariniu apmokymu bei Amerikos gyvenimo būdu ir demokratinėmis vertybėmis.

Šio įstatymo nuostata – siekti, kad būtų geriau panaudojama JAV skiriama pagalba užsieniui, kad ji stiprintų demokratiją ir ekonomikos augimą. Remiantis "Gynybos ir saugumo pagalbos" nuosta-

tais, remiama JAV karinė pagalba savo sąjungininkams, paskiriant visą JAV administracijos prašomą sumą, o kai kuriais atvejais, kaip, pavyzdžiui, Baltijos valstybėms, net ją padidinant. Komiteto paskirta \$24.5 mln. suma yra net \$4 mln. didesnė už numatytą Prezidento pateiktame biudžeto projekte. Šį komiteto nutarimą dar turės tvirtinti Paskyrimo (*Appropriations*) komitetas ir Senatas.

Šalia padidinto finansavimo, komitetas žengė dar

vieną labai svarbų žingsnį, įstatyme nurodydamas lėšas, paskirtas Baltijos valstybėms. Pagal biudžeto taisykles, Prezidentas turi teisę nukreipti arba sumažinti lėšas, paskirtas kuriai nors valstybei, nebent jos būtų specifiskai nurodytos. Pernai administracija išleido Baltijos valstybėms \$3 milijonais mažiau, negu buvo paskirta. Todėl tiksliai nuoroda (*earmarking*) sutrukdys tai padaryti 2001 metų biudžete.

Per paskutiniuosius trejus

metus Senato Paskyrimo komitetas, Amerikos Baltų laisvės lygai skatinant ir senatoriui *Mitch McConnell*, atstovaujančiam *Kentucky* valstijai, vadovaujant, specifiskai nurodydavo UKF finansavimą Baltijos valstybėms. Šiais metais ir Senato Užsienio santykių komitetas palankiai sutiko baltų prašymus ir nurodė Baltijos valstybėms paskirtas lėšas. Šis Užsienio santykių komiteto žingsnis sustiprins Baltijos valstybių poziciją, prašant specifinės

(Nukelta į 7 p.)

Jaunimo puslapis

"Vaiduoklis" ir dar ką kas daugiau

Patarlė sako: "Viščiukus reikia skaičiuoti rudenį". O aš, lyg ir atvirkščiai, prasidėjus pavasariui, papasakosiu, ką nuveikėme per rudens ir žiemos mėnesius.

Klyvlendo (*Cleveland, OH*) Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai, kaip, tikriausia ir kitose mokyklose, stropiai ruošiasi šokių šventei, kuri šią vasarą įvyks Kanadoje. Tačiau joje dalyvauja tik vaikai, kuriems jau yra sukakę 8-eri ir daugiau metų. Todėl mažesnieji lieka truputį nuskriausti. Jie neturi muzikos pamokėlių ir jų labai ilgisi. Todėl darželinio, priešmokyklinio ir pirmojo skyriaus mokytojos turi ne tik mokyti juos lietuvių šneamosios kalbos ir gramatikos, bet ir ruošti muzikos užsiėmimus. Šv. Kazimiero mokyklos mokytojos Danutė Belzinskienė, Nomedą Vucianienę ir šių eilučių autorę pasistengė savo mažiesiems auklėtiniais suruošti šventę, kuri padėtų jiems pasijusti tokiais pat svarbiais lituanistinės mokyklos gyvenime.

Gal sekant vaikų labai mėgstamų pasakų temomis, o gal ir amerikietiško, vėlyvą rudenį rengiamo *Halloween* vakaro pavyzdžiu, šių klasių vaikučiai suvaidino spektaklį apie vaiduoklį, kuris norėjo, kad ... visi miško gyventojai jo bijotų. Bet spektaklio pabaigoje žiūrovų laukia laiminga pabaiga: po ilgų apmąstymų vaiduoklis tapo geras aplinkiniams.

Šiame spektaklyje galėjo dalyvauti ir savo kūrybinius sugebėjimus bei vaikišką energiją atskleisti daugybė mažųjų mokinukų. Pagrindinės roles atliko: vaiduoklio – S. Abriani, voro – P. Žebrauskas. Negalima nepaminti ir kitų mažųjų artistų, kaip bebros (D. Čepulis) driežo (A. Klimas). Didelis būrys mergaičių puikiai atliko musyčių, žuvyčių ir visokių miško žvė-

relių roles. Mokytoja Danutė Belzinskienė gražiai papuošė sceną – vaiduoklio pilį. Po spektaklio pakiliai jautėsi tiek jaunieji aktoriai, tiek mamloniai nustebę jų tėveliai ir kiti žiūrovai.

Pirmosios sėkmės įkvėpti, priešmokyklinio, darželinio ir pirmojo skyriaus mokinukai netrukus paruošė ir žiūrovams parodė Naujųjų metų – Naujojo Tūkstantmečio vaidinimą. Jo pagrindinė mintis: neeilinių Naujųjų metų proga parodyti kažką originalaus ir linksmo. Jaunieji aktoriai vaidino ... manekenus. Skambant mažosios dainininkės iš Lietuvos – Karolinos balseliui, manekenai vienas po kito rodė madas. Trys darželinio skyriaus "žaviosios panelės" – Ugnė Vucianytė, Kaja Kijauskaitė ir Urtė Mačikėnaitė – pirmosios įžengė ant podiumo ir parodė vakarines sukneles. Po jų trys mažieji "išdykėliai" – Aras Klimas, Nikis Tuljak ir Darius Čepulis puikavosi būsimosiomis naujo šimtmečio "mokyklinėmis uniformomis". Patrikas Žebrauskas ir Lina Bonda, žiedus nešant mažajai Žanetai, pristatė 2000-ųjų metų vestuvinių rūbų kolekciją.

Nebuvo pamiršti ir seneliai. Kaip apsirengusius juos norėtų matyti, rodė Stevenas Abriani, Kate Staškus, Ema ir Erikas Raulinaičiai. O toliau dar labiau atsiskleidė vaikų vaizduotė. Mažieji Arbela ir Nikolas išdygo ant scenos lyg pasakų nykštukai. Livija Raulinaitytė ir Aleksa Susinskaitė rodė profesinius drabužius, vaizduodamos gydytoją ir jos pacientę. O ką gali žinoti, gal ateity tai ir pravers?

Viso pasirodymo viršūnė buvo Naujojo tūkstantmečio snieguolės – Monikos Juodišūtės pasirodymas su laime nešančiu sniegu. Kalėdų senelio – Vytuko Aukštuolio –

nesulaukėme. Kažkas sakė, kad jis gyvena toli nuo mokyklos, tai nespėjo atvykti. Tačiau jis tikriausia užtruko, belankydamas kitus vaikus.

Pasibaigus madų rodynei, jaunieji manekenai, prisimindami šv. Kalėdas, pristatė prakartėlę.

Tai tiek pasirodė, tiek nuveikta. Smagu, kad vaidyba ne tik suteikė džiaugsmo mažiesiems mokinukams, bet

ir padėjo jiems mokytis lietuvių kalbos. O dabar jaunieji aktoriai vėl ruošiasi naujam pasirodymui, skirtam Motinos dienai. Tad iki naujų susitikimų.

Vilma Vaitkevičiūtė
Pirmojo skyriaus mokytoja

Laisvė

Aš – užrakintas medis. Vienoje iš jo šakų, lyg pavasario paukštis, susisukusi lizdą, gyvena Meilė. Kartais ji pakyla, supasi ir glamonėja šakas, virpančias saulėje, o kartais nusileidžia žemyn ir pradeda judinti, purtyti, laužyti, tiesiog verstis iš šaknų.

"Kodėl man tiek daug reikia kentėti?" – klausiu. "Tam, kad pažintum savo sielos paslaptis. Tam, kad taptum Gyvenimo sielos dalimi," – ji man atsako. Dar palaukusi minutėlę, vėl taria: "Jei nori, gali eiti į nekintantį pasaulį, kur galėsi juoktis, bet nesočiai; verksti, bet neskau-džiai; mylėti, bet netyrai." "Ne, ne, nenoriu tokio pasaulio! Meile, ar parodysi man kelią į paslaptį?" – klausiu virpančiu balsu. Ji ilgai žiūri į akis ir pagaliau prabyla: "Jei būsi verta."

Mes tylime ir klausomės širdies simfonijos. "Meile, ar tu girdi, kažkas beldžiasi?" – klausiu ir žvelgiu į ją. – Kas ten aidi toluoj?" Ji atsako:

"Tai mylimojo balsas, atplaukiantis per kalnus ir kalvas." "Negali būti?! – sušunku. – Tai ką gi man dabar daryti?" "Atidaryk sielos duris!" – išgirstu įsakmų balsą. Aš pradėdau virpėti, bet sukaupusi visas jėgas, atveriu duris, nes noriu išvysti Jo veidą, išgirsti varpelių skambantį balsą. Bet Jis, metęs į mane šaltą žvilgsnį, apsisuka ir dingsta, neta-ręs nė vieno žodžio.

Aš ilgai ieškau Jo, bet Jis nepasirodo, ilgai šaukiu, bet niekas neatsiliepia, ilgai klaidžioju po tuščią miestą, kol pagaliau kažkas mane sučiumpa. Kas tai? Tai – sielos sargybiniai. Staiga esu blokiama po tratančiais laiko ratais ir traiškoma. Aš šaukiuosi savo vienintelio pašnekovo – Meilės. Vėl klausiu: "Kodėl turiu tiek daug kentėti?" "Aš tau sakiau gi, – Meilė atsiliepia. – Nelengva tapti Gyvenimo sielos dalimi." Ilgai ji žiūri į ašaromis nubertą mano veidą ir krauju srūvančią širdį. Pagaliau dar kartą klau-

sia: "Ar tikrai nori sužinoti sielos paslaptį?" "Taip!" – šaukiu nedvejodama. Ir tą pačią akimirką giltinė pradeda mane talžyti. Sukandusi dantis, kenčiu. Smūgiai darosi vis stipresni ir skaudesni, bet aš išveriu.

Viskas nurimsta. Bet neilgam. Atrieda milžiniška banga ir bando mane nugarzdinti. Aš ir vėl nepasiduodu. Pro šalį eina turtuolis ir siūlo man atiduoti visus turtus, jei išduosiu paslaptį. "Kas man tie turtai? Niekis!" – atsakau ir nusišuku.

Tada Meilė apglėbia mane ir apiberia šiltais bučiniiais. "Tu nugalėjai! Net giltinė neįstengė tavęs palaužti ir ištrinti meilės anstpaudo širdyje, net pavydo vandenys neužgesino meilės ugnies. Turtus pavadinai niekais. Dabar tau tereikia trokšti laimės ir viskas išsipildys. Daugiau nebisi užrakintas medis. Tu – LAISVA!"

Daiva Jaudegytė

Šv. Kazimiero priešmokyklinio, darželinio ir pirmojo skyriaus mokinukai po spektaklio "Vaiduoklis". Mokytojos – Nomedą Vucianienę ir Danutę Belzinskienę (kairėje) ir Vilma Vaitkevičiūtę (dešinėje).

Vidos Aukštuolienės nuotr.

RŪPESTIS BALTIJOS VALSTYBIŲ SAUGUMU

(Atkelta iš 6 p.)

nuorodos Senate ir Atstovų rūmuose.

Vasario 22 d. rašte Užsienio santykių komitetui ir pokalbiuose su šio komiteto nariais, Amerikos baltų laisvės lyga prašė įtraukti nuorodas, skiriančias UKF ir TKLP lėšas, nes tai padėtų, varžantis su kitomis valstybėmis dėl UKF skiriamų lėšų ir primindama, kad praeityje Baltijos valstybės gaudavo mažiau negu siūlydavo administraci-

ja. Komiteto įstatymo projektas numato tokias sumas: Estijai – UKF – \$6.5 mln., TKLP – \$1.5 mln.; Latvijai – UKF – \$6.5 mln., TKLP – \$1.5 mln.; Lietuvai – UKF – \$7.5 mln., TKLP – \$1.5 mln.

Prašome visus Amerikos lietuvius kreiptis į savo valstijų senatorius su prašymu, kad jie paremtų Senato įstatymą S. 2382.

Algis Raulinaitis
Amerikos Baltų laisvės lygos viceprezidentas ir direktorius

"Taip ir močiutė kiaušinius margino..."

Gerardo Juškėno nuotr.

Jonas Dunduras

4

1973 metais A. Bendoraičio iniciatyva *Guajará-Mirim* pastatyta nauja didelė – 140 lovų "Bom Pastor" – Gerojo Ganytojo ligoninė. Be abejo, A. Bendoraitis, sesuo Ksavera ir ligoninės personalas savo gyvybės nepalaikė tik bananais ir keptomis piranijomis (nors pradžioje tokių atvejų pasitaikė). Tokio dydžio pilnai įrengta ligoninė neišdygsta ir negali išdygti dėka miestelio, vyskupijos ar net valstijos išdo malonės.

Tuo metu Brazilijos *Rondonia* valstija, kuriai priklauso ir *Guajará-Mirim*, buvo sparčiausiai kylantis Brazilijos vakarinės dalies regionas. Buvo kertami ir deginami miškai. Iš Brazilijos rytų, o ypač iš vargingos, sausringos *Pará* valstijos, esančios Brazilijos šiaurės rytuose, plūdo naujakuriai, vildamiesi kaip nors nutverti gabalą džunglių ir klaikiai sunkiu darbu paversti jas "žeme maitintoja".

Vyko varžytinės dėl kiekvieno hektaro tarp turinčių kapitalo ir "descamizados" – bėmėjų. Atsirado staigi paklausa ir tuojau pat pasiūla naujos profesijos – "pistolierių", ginančių didžiųjų žemvaldžių interesus. Devynioliktojo šimtmečio antrosios pusės Šiaurės Amerikos "Wild West" scenarijus buvo preciziškai pakartotas čia, pat, Bendoraičio pašonėje. Tikriausia tai buvo labai įdomus laikotarpis. Gaila, jog man neteko jo matyti.

Tokiai socialinei būklei esant, nebuvo daug vilčių gauti valdžios paramą Gerojo Ganytojo ligoninės statybai. Pirmenybė buvo teikiama kelių statybai, transportui, administracijai, elektrifikacijai

PASIŽVALGYMAI PO ATOGRAŽAS

Padre Ferdinando-Alejandro, Pintor Lituano Juan, Vytautas, Jadzė, "Tu", Birutė, dar keletas kitų. Gal būt ir Faustinas Antrasis – La Gonave karalius.

ir ambulatorijų tinklui. Bet ligoninės tikrai reikėjo ir ji buvo pastatyta. Kaip, už ką? Paaiškėjo, kad A. Bendoraitis, per pažintis ir ryšius su pora labdaros organizacijų Prancūzijoje o ypač, Vokietijoje, pastoviai gaudavo itin didelę piniginę paramą – sumas su daugeliu nulių. Bet apie tai – gal kiek vėliau. Netinka geroje kompanijoje kalbėti apie pinigus.

Laikui bėgant ir poreikiui labai išaugus, A. Bendoraitis, *Guayará Mirim* centre įkūrė radijo stotį, pavadintą "Radio Educadora" (radijas – mokytojas). Siekdamas įprasminti mokomosios stoties naudą, A. Bendoraitis nupirko didžiulį kiekį baterinių imtuvų ir juos veltui išdalino tolimesnių šio regiono užkampių gyventojams, kurių vaikams mokyklos buvo praktiškai nepasiekiamos. Siųstuvus perduodavo vaikų neakivaizdiniam mokymui pritaikytas programas, o suaugusiems – įvairiausias naudingas žinias apie sveikatos apsaugą, religiją, namų apyvoką ir žemdirbystę.

Stebiuosi Bendoraičio veiklos apimtimi. Nuostabi jo energija, entuziazmas, gilus tikėjimas ir pasišventimas pasirinktai misijai bei nuostabus talentas tą misiją vykdyti ir išlaikyti materialiai ir net politiškai toje tolimoje, nušalioje ir gana neramioje padangėje, nuolat laviruojant tarp pasaulietinės ir bažnytinės politikos srovių. Bendoraičio darbus sveikatos ir socialinės apsaugos srityse, siekiant pakelti vietinių gyventojų, tarp jų – ir indėnų, gerbūvį pastebėjo Brazilijos vyriausybė ir dar 1978 metais įvertino "Marechal Rondon" ir "Pacificador" medaliais. *Guayara Mirim* miestas jam suteikė Garbės piliečio vardą, o Brazilijos Istorijos akademija jį apdovanojo "Marechal Deodoro da Fonseca" medaliu. 1980 metais jam suteiktas Fregatos kapitono, o kiek vėliau – Korvetės kapitono laipsnis. Nors tie karo laivyno laipsniai labiau suprantami jūrine prasme, ta-

čiau A. Bendoraičiui jie skirti už "Lituania" laivo operacijas Brazilijos upėse, iš kurių didžiausias tektų tiksliau apibūdinti kaip milžiniškas judančio vandens masės. Pagaliau 1981 metais Brazilijos Mokslų akademija jam suteikė tikrojo nario vardą už surinktą gausią indėnų antropologijos ir etnografijos medžiagą.

Praėjusio šimtmečio septintam dešimtmečiui baigiantis, A. Bendoraičio veiklos padangėje Brazilijoje pradėjo telktis palaipsniui tamsėjantys debesys. Neturiu oficialių duomenų apie tai, kas ir kodėl tapo tų debesų priežastimi. Girdėjau tik pasakojimus: vienus – pašnibždomis, kitus – garsius, man svečiuojantis ir kalbantis su įvairiais asmenimis prie kavos arba alaus, pradedant paupio kantinomis ir baigiant Vatikano nunciatūra. Bet apie nunciatūrą – vėliau.

Du įvykiai, susiję su *Bom Pastor* ligonine, perkėlė A. Bendoraičio veiklą į priešingą *Mamoré* upės krantą – į Boliviją. Pirmasis įvykis buvo žmogžudystė. Antrasis – irgi panašus į žmogžudystę. Kartą iš po nakties A. Bendoraičio kieme rastas kažkieno nudurtas *Bom Pastor* ligoninės gydytojas. Netrukus po to kilo įtarimų, jog *Guajará Mirim* gatvėje rastą negyvą žmogų suvažinėjęs tos pačios ligoninės vairuotojas. Tiesa, jis pats tai neigė. Žinoma, po to sekė policinės ir bažnytinės kvotos. Buvo daug klausimų, maža atsakymų, jokių liudininkų, daug teisinio taisymsi. Gal dėl šių įvykių, o gal, greičiausia, dėl ko nors kito, A. Bendoraičiui atsirado problemų, bendraujant su vyskupija arba vyskupijai – su juo. Kaip man pasakojo, viso to pasekmė – A. Bendoraičiui apribotos kunigo teisės. Tiesa, vėliau jos buvo atstatytos.

Maždaug tuo metu Bolivijos *Beni* provincijos (departamento) vyriausybė, jau senai stebinti Bendoraičio veiklą ir organizacinį talentą

priešingame *Mamoré* krante, pakvietė jį užpildyti "medicininę tuštumą" sparčiai augančiame *Guayaramerin* mieste. Abu miestai, žiūrintieji vienas į kitą skersai *Mamoré* upę, vadinasi tuo pačiu vardu, tik Bolivijoje šis vardas rašomas ispaniškai – *Guayaramerin*, o Brazilijoje – portugaliskai – *Guajará Mirim*. A. Bendoraitis tokią kvietimą priėmė ir 1980 metais *Guayaramerin'e*, dešimties tūkstančių kvadratinį metrų sklype, įkūrė "Centro Materno Infantil" – Motinos ir vaiko centrą bei ligoninę. Dokumentuose nurodoma šio centro vertė – 800, 000 JAV dolerių. Planuotas praplėtimas šią vertę turėjo pakelti iki vieno milijono dolerių.

1986 metais Centras buvo įregistruotas kaip "Fundacion Padre Bendoraitis". Oficialiuose dokumentuose A. Bendoraičio vardas, ispaniškoje rašyboje įvairiai nurodomas. Kai kuriuose jį va-

dina "Fernando", kai kur – "Ferdinando", kai kada – "Alejandro" (lietuviškai tar-tume: "Alechandro"), o kai kada – "Alexandro". Bet pavardė visada užrašoma, išlaikant jos lietuvišką formą.

Centro įkūrimo akte sakoma, kad jo tikslas – teikti medicinos pagalbą, gydant ambulatoriškai ir ligoninėje bei aprūpinant vaistais visus, o ypač motinas ir vaikus veltui, teikti ortopedinę reabilitaciją tiems, kam ji būtina, įkurti našlaičių namus ir mokyklą, įsteigti medicinos seserų, vaistininkų ir sanitarų rengimo kursus, propaguoti sanitarijos ir sveikos gyvensenos principus praktiškai įmanomoje pasiekti teritorijoje.

Centro žydėjimo laikotarpiu jame darbavosi keliasdešimt darbuotojų, kurių dauguma gaudavo atlyginimus. Kartkartėmis A. Bendoraitį aplankydavo ir jam profesionaliai padėdavo ir vienas kitas išeivijos lietuvis gydytojas. Žinau apie du: Vytautą Kiaušą – iš Australijos ir Šarūną Stanislovaitį – iš Klyvlendo (*Cleveland, OH*).

(Nukelta į 9 p.)

A. F. Bendoraitis apžiūri savo mažąjį pacientą.

"VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTIS"

Vilniuje leidžiamas antradieniais ir šeštadieniais, informatyvaus, patriotinio, demokratinio, Lietuvos gerovei skirto turinio, 16 puslapių. Siunčiamas kartą per savaitę oro paštu. JAV ir Kanadoje kainuoja: metams – 150 USD, pusei metų – 75 USD, trims mėnesiams – 40 USD. Prenumeratos užsakymus priima JAV ir Kanados atstovas Bronius Juodelis: 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL. 60514. Tel. (630) 986-1613. Čekius rašyti "Valstiečių laikraštis" vardu ir siųsti atstovo adresu.

Bronius Juodelis
Atstovas JAV ir Kanadoje

Gerojo Ganytojo ligoninė, kurią įsteigė ir daug metų jai vadovavo A. Bendoraitis.

(Atkelta iš 8 p.)

PASIŽVALGYMAI PO ATOGRAŽAS

Tikriausia nenugalimo altruizmo, patriotizmo ir amazoninio paslaptinio derinio sužavėti, 1990 metais centre lankėsi penkiolika Lietuvos medikų. Per keletą savačių jie ne tik įsijungė į šio centro veiklą, bet netgi paruošė pamatus būsimajam ligoninės sparno praplėtimui. Deja, A. Bendoraičiui jau nebeužteko laiko šiam sumanymui įgyvendinti. Kunigas ir gydytojas Aleksandras Ferdinandas Bendoraitis, visų šio miestelio gyventojų mylimas ir prisimenamas kaip *Padre* arba *Doctor*, ilgus metus kamuojamas širdies negalavimų, mirė 1998 m. lapkričio 22 d., eidamas aštuoniasdešimtuosius metus. Pusmetį pavėlavau su juo susitikti.

Mačiau tik jo kapą.

Tokia, žinoma, kiek paviršutiniška, turinti nemažą spragų, A. Bendoraičio veiklos Brazilijoje ir Bolivijoje apžvalga, kurią man pavyko parengti. Ruošiant išsamesnę jo biografiją, būtų galima surinkti daug faktų, bet tektų kalbėtis su aibe žmonių, priklausančių įvairiems bažnyčios, valdžios ir visuomenės sluoksniams, o tai užtruktų ištisus mėnesius. Tai viršija keliautojo, turinčio ir kitų interesų, ribas. Jeigu atsirastų poreikis rinkti duomenis apie neeilinę lietuvių veiklą įvairiose pasaulio platybėse, galėtų būti sudarytas ir specifinis A. Bendoraičio biografijos rengimo projektas.

(Tęsinys - 17 laidoje)

SPORTO ŽINIOS

Skyriaus vedėjas – Algirdas Bielskus

JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

2000-ųjų metų Šiaurės Amerikos jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks 2000 m. birželio 3 ir 4 dienomis Kanadoje, Hamilton, Ont. Jas rengia Hamiltono LSK "Kovas". Varžybas numatome vykdyti šiose berniukų ir mergaičių klasėse: jaunių B (1984 m. gimimo ir jaunesnių), jaunučių C (1986 m. ir jaun.), jaunučių D (1988 m. ir jaun.), jaunučių E (1990 m. ir jaun.) ir jaunučių F "molekulių" (1992 m. ir jaunesnių). Dalyvavimas – atviras visiems lietuvių sporto klubams bei kitoms sportininkų grupėms, atlikusioms metinę

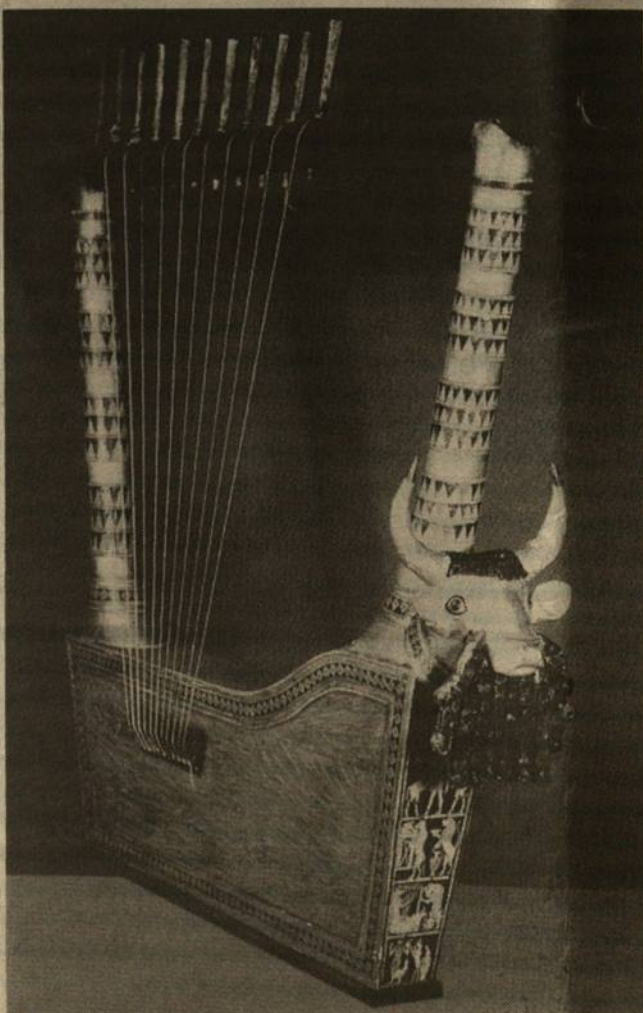
ŠALFASS-gos narių registraciją. Jaunesnių klasių žaidėjams leidžiama žaisti ir vyresnėse klasėse. Mergaitėms leidžiama žaisti berniukų komandose. Komandų skaičius – neribotas visose klasėse.

Komandas registravo Arvydas Šeštokas, 1411 Winterbourne Dr., Oakville, Ont. L6J 7B5 Tel. namų: 905-829-2289; darbo: 905-829-2183. Faksas: 905-829-5641. E-mail: asestokas@aol.com

Šios varžybos yra dalis 50-ųjų Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynių, kurių pagrindinė dalis, apimanti 8 sporto šakas, vyks gegužės 5 - 7 dienomis Baltimore, MD.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA

SENOSIOS CIVILIZACIJOS LOBIAI

Lyra, rasta vadinamajame "Karaliaus kape". Ji pagaminta iš aukso, sidabro ir kitų brangiųjų medžiagų.

Mokomųjų radijo laidų ("Radio Educadora") pastatas.

Autoriaus nuotraukos

DVI LIETUVAITĖS – TARP LAIMĖTOJŲ

Kovo 12 d., Cleveland Central Catholic gimnazijoje įvykusiose Klyvlendo (Cleveland, OH) miesto ir priemiesčių pradinė mokyklų mergaičių krepšinio pirmenybėse St. Felicitas mokyklos komanda, kurioje žaidžia dvi lietuvaitės – Vaiva Laniauskaitė ir Jackie Lucas, laimėjo pirmąją vietą. Tai buvo nелеgva užduotis, nes CYO žaidynėse dalyvauja apie 130 vien tik 8-ojo skyriaus mergaičių komandų. St. Felicitas mokyklos komanda, pa-

(Nukelta į 11 p.)

St. Felicitas 8-ojo skyriaus mergaičių krepšinio komanda. Antroje eilėje pirmą iš dešinės – Vaiva Laniauskaitė, ketvirtą iš dešinės – Jackie Lucas.

Kasinėjimai senoviniame Ur mieste. Senosios civilizacijos – šumerų – meno dirbinių paroda Meno muziejuje (Cleveland Museum of Art) vyks iki balandžio 23 d. (Nuotrauka redakcijai perdavė Kristina Juozapaitytė)

Rašytojas Vytautas Alantas

(1902 06 18 – 1990 04 23)

SIDABRAVAS – VYTAUTO ALANTO GIMTINĖ

Ižymus išeivijos rašytojas, žurnalistas ir visuomenės veikėjas Vytautas Alantas-Jaškevičius (1902-1990), gimęs Sidabrave (Radviliškio r.), apie savo gimtąjį miestelį rašė: "Bažnytkaimis teturėjo vienintelę gatvę, iš abiejų pusių apsodintą beržais, atsiduriančią į gražią mūrinę, pasivegijusią po skarotais medžiais bažnytėlę". Manoma, kad tada, kai 1829 metais Matas Trasevskis prie Miškų kaimo pastatė mūrinę bažnytėlę, atsirado ir Sidabras.

Taigi Sidabravui 1999 m. sukako 170 metų. Prezidentas Valdas Adamkus pernai savo dekretu patvirtino Sidabravo herbą, kuriame Algirdas Každailis pavaizdavo medį. Jo šaknys simbolizuoja požeminį, kamienas – žemiškąjį, o šakos, iškeltos į viršų, – dangiškąjį pasaulį. Žalia spalva – tai laimė, grožis, džiaugsmas, dora ir teisingumas.

Ankstyvą 1999 m. gegu-

žės 22 d. rytmetį Sidabrave trimitai paskelbė miestelio įteisinimo šventę, vyko pučiamųjų orkestro maršų paradas. Iš Sidabravo seniūnijos išnešamas miestelio herbas ir vėliava. Švč. Trejybės bažnyčioje aukojamos šv. Mišios. Pociūnėlių klebonas kun. Vytautas Kurtinaitis pašventino Sidabravo vėliavą ir herbą, pasakė pamokslą. Paskui visi rinkosi prie jau minėto rašytojo V. Alanto-Jaškevičiaus gimtosios sodybos. Čia stovi koplytstulpis, kurį pašventino Sidabravo klebonas kun. Sigitas Stepšys. Iškilmingame minėjime apie Sidabravą kalbėjo daugybė kraštiečių ir svečių.

(Iš Roberto Buckaus straipsnio "Pašventino vėliavą ir herbą", 1999 m. liepos 16 d. išspausdinto laikraštyje "XXI amžius")

RAŠYTOJAS SUGRĮŽO Į LIETUVĄ

(Iš Irenos Alantienės laiško)
Šiomet, balandžio 23 d., t. y. per patį šv. Velykų sek-

madienį sueina lygiai 10 metų, kai Vytautas užmigo amžinuoju miegu. Bet jo knygos ir dabar pasiekia skaitytojus. 1998 metų pabaigoje Vilniuje, "Vagos" leidykloje šviesą išvydo nauja V. Alanto istorinio romano "Šventaragis" laida.

Šiomet, minint Vasario 16-ąją į Sidabravą atvyko Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su ponio Alma. Šis miestelis prezidentui primena jo vaikystę: jis lankydavosi ten pas savo tetą. Minėjime V. Adamkus įteikė tris Vytauto Alanto vardu pažymėtas premijas dešimtosios ir vienuoliktosios klasės mokiniams už geriausius rašinius. Šias premijas įsteigė mūsų šeima. Numatome tą tradiciją tęsti ir toliau.

Vytauto palaikai ilsisi Kaune, Petrašiūnų kapinėse. Gausus jo archyvas jau išsiųstas į Vytauto Didžiojo universitetą.

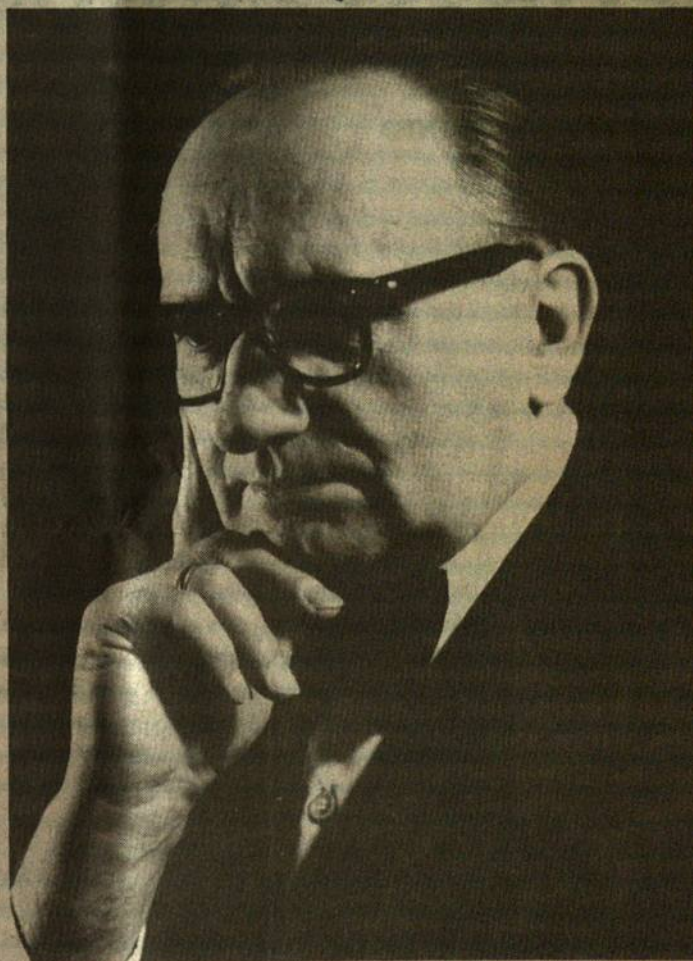
Iš "Lietuvių enciklopedijos", I t., 83 p.:
1923-24 metais būsimas

Vytautas Alantas su dukraite Laura (nuotrauka iš "Lietuvių dienų" žurnalo 1975 m. gruodžio laidos)

sis rašytojas studijavo VDU 1934-1939 metais – "Lietuvos aidą" vyr. redaktorius, 1941-1944 metais (iki pasitraukiant iš Lietuvos) – Vilniaus miesto teatro direktorius. Atvykęs į JAV, apsigyveno Detroite.

Rašytojo VYTAUTO ALANTO Dešimties metų mirties sukaktis

Neverkit langinių ateinančią naktį! –
Pro atdarą langą jums žvaigždės žėrės,
Jei Juodajai Viešniai reiks kelių atsekti,
Juk sklęstis vistiek nepadės...

Vyt. Svajonis – Alantas 1924 m. "Ateitis"

1990 m. balandžio mėn. 23 d. iškeliavo į Amžinuosius Namus mūsų mylimas Vyras, Tėvas, Senelis, Brolis ir Dėdė. Palaidotas Lietuvoje, Petrašiūnų kapinėse prie Kauno, kur pušys Jam ošia Amžinasias Raudas...

Prašome Jį prisiminti maldoje.

Žmona Irena, vaikaitė Laura,
sūnūs Algis ir Ginas

JAV Lietuvių bendruomenėje

Detroit, MI

IŠRINKTA NAUJA APYLINKĖS VALDYBA

Balandžio 2 d. Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre (Southfield, MI) įvyko metinis JAV Lietuvių bendruomenės Detroito apylinkės susirinkimas. Susirinkusieji išklaušė iki šiol dirbusios valdybos pirmininkės ir išdininčės pranešimus, susipažino su kontrolės komisijos aktu, išrinko mandatų komisiją.

Į naująją apylinkės valdybą pasiūlyti ir išrinkti septyni asmenys: Audra Copes (Kasputytė), Vilija Idzelytė,

Ingrida Laurinaitienė, Lilė Petravičienė, Valdas Piestys, Virga Šimaitytė ir Arvydas Valivonis. Malonu, kad dauguma jų yra jaunesnės kartos atstovai. Tikimės, kad jiems pavyks įjungti į aktyvesnę visuomeninę veiklą savo bendruomenę. Jau seniai laikas šią veiklą atnaujinti. Stiprių jėgų tikrai yra, tik reikia sugebėti jas sutelkti. Pora vyresnių visuomenininkų, pasilikusių iš buvusios valdybos, visada galės patarti, pasidalinti anks-

čiau sukauptu patyrimu. Naujoji valdyba perims pareigas nuo balandžio 30 d.

Susirinkime pasiūlyta daugiau dėmesio skirti "Žiburiui" šeštadieninei liuanistinei mokyklai, labiau paremti ją finansiškai. Šiomet mūsų liuanistinė mokykla pažymi auksinę – 50-mečio sukaktį. Taip pat numatėme skirti auką lietuviškajai spaudai: "Draugui", "Dirvai", "Pasaulio lietuviui".

Ramutė Petrulienė

A.†A.

Pulkininkui

EDVARDUI JASAIČIUI

mirus, jo liūdinčiai seseriai JURGITAI KOVIENEI ir jo šeimai reiškiamo nuoširdžia užuojautą.

Dalia ir Kazys Bobeliai
Roma ir Danielius Degėšiai

BENDRI BALTIJOS VALSTYBIŲ SIEKIAI

Vasario 27 d. Klyvlendo (Cleveland, Ohio) estų bendruomenė atšventė Estijos nepriklausomybės 82-ąsias metines. Pagrindinę kalbą pasakė buvęs Jungtinio Amerikos baltijiečių komiteto (JBANC) pirmininkas Vello Ederma. Jis išryškino Baltijos valstybių bendradarbiavimo reikšmę ir papasakojo apie JBANC siekius.

JBANC buvo įsteigtas 1961 metais, siekiant suderinti Amerikos Lietuvių tarybos, Amerikos Latvių sąjungos ir Amerikos Estų ta-

rybos veiksmus, kovojant dėl Baltijos valstybių laisvės bei nepriklausomybės. Būdama JAV piliečių organizacija, JBANC tvirtai tiki, kad vienintelis kelias į Estijos, Latvijos bei Lietuvos saugumą ir gerbuvį eina per įsijungimą į Euroatlantinę bendruomenę, per narystę Europos Sąjungoje, o ypač NATO. Tai užkirstų kelią ateityje vėl dailintis "įtakos sferomis", galutinai demaskuotų tokius sandėrius, kaip Molotovo-Ribbentropo paktas arba Jaltos susitarimai ir neleistų šiems reiškiniams pasikartoti. Tokia pažiūra visiškai sutampa su pagrindiniais Baltijos valstybių siekiais.

Pranešėjas palietė JAV-

Baltijos valstybių chartiją, pažymėdamas, kad ji bus naudinga abiems pusėms, nes visų interesai sutampa. JAV dalyvavimas Baltijos valstybėse bei kitur Europoje yra būtinas saugumui bei pastovumui išlaikyti. Chartijoje sakoma: "Europa nebus pilnai saugi, kol Estija, Latvija ir Lietuva nebus saugios". 1998 m. pasirašant chartiją, JAV Prezidentas B. Clinton pridėjo: kad "Amerika nebus saugi tol, kol Europa nebus saugi".

Po V. Ederma kalbos sekė trumpa meninė programa ir vaišės. Minėjimo dalyvius pasveikino ALT skyriaus ir Latvių sąjungos atstovai.

Iš anglų kalbos išvertė

Algis Pautienis

"Exultate" ir Toronto "Vologens" koncertas CIM (Cleveland Institute of Music) salėje.

• BIRŽELIO 18 d. – Tragiškojo birželio (1941 m. birželio 14 d.) minėjimas. Ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukentėjusius baltijiečius Šv. Jurgio parapijoje. Rengia Amerikos Baltijiečių komitetas.

• LIEPOS 16 d., 11:30 v. ryto – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

• LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

• GRUODŽIO 16-17 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

Estijos nepriklausomybės dienos minėjime kalba Jungtinio Amerikos baltijiečių komiteto atstovas Vello Ederma.

DVI LIETUVAITĖS – TARP LAIMĖTOJŲ

(Atkelta iš 10 p.)

vadinta "Lady Tigers", pirmiausia laimėjo vietines rajonines pirmenybes ir pateko į Klyvlendo rytinio rajono pirmenybes, kuriose jas taip pat lydėjo sėkmė. Patekusi į viso miesto pirmenybes, nugalėjo St. Gabriel komandą iš Concord Township santykiu: 29-19. Šiame sezone koman-

da sužaidė 27 rungtynes be pralaimėjimų.

Vaiva Laniauskaitė jau nuo vaikystės dienų žaidžia krepšinį lietuviškoje "Žaibo" komandoje. Pradžioje ji žaidė kartu su berniukais, kol susidarė mergaičių komanda. Sužinojusi, kad jos mokyklos komandos narė Jackie Lucas yra lietuvių kilmės, Vaiva ją pakvietė įsijungti į "Žaibo

sportininkių gretas. Pracitais metais lietuvių krepšinio pirmenybėse, įvykusiose Klyvlende, Vaiva ir Jackie žaidė mergaičių "A" komandoje ir laimėjo pirmąją vietą.

Labai malonu, kad mūsų jaunimas pasiekia viršūnes – moksle, mene arba sporte. Sveikiname St. Felicitas komandą, o ypač – lietuvaite Vaivą ir Jackie. A.G.

MUSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• BALANDŽIO 29 d. – Lietuvių klubo veiklos 80-mečio minėjimas Lietuvių namuose.

• BALANDŽIO 30 d., 11:30 v. r. – Atvelykio stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje.

• GEGUŽĖS 27 d., šeštadienį – skautiškos veiklos 50-mečio šventė.

• GEGUŽĖS 29 d., 8:30 v. r. – Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 10 d., šeštadienį – trijų chorų: Chicago – "Dainavos", Cleveland

"Švyturio" šokėjai ruošiasi tautinių šokių šventei Kanadoje. Lino Johansono nuotraukoje matome šokėjų vadoves – Eglę Laniauskiene (kairėje) ir Rasą Šilkaitienę.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, telkianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)

CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS LIETUVA – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

(Atkelta iš 1 p.)

švystelėjusią saulelę keitė sunkūs žemi debesys, kartkartėmis gausiai krito tuoj pat ištirpstančios snaigės. Nuriimo tik į pavakarę. Parapijos salėje susirinko gražus inteligentijos būrelis, rašytojos šeimos nariai, kaimynai. Kai kurie iš jų – autorę pažinoję dar nuo karo pabėgėlių stovyklos laikų. Netrukus prabilo ir buvęs tos pačios abiturientų klasės mokinys. Pasiklausykime jo.

J. J.

TAI BUVO LYG UŽVAKAR

Vacys Rociūnas
(Pasisakymas, pristatant Esteros Alšėnienės knygą "Išalusios valtys")

Man tikrai malonu būti "Išalusios valtys" sutiktuose dar ir todėl, kad šios trilogijos autorė Estera Vaitkutė-Golšanskienė (Alšėnienė) sugrąžina į praeities dienas – į

Žemaitiją, į mano jaunų dienų panoramą.

Ledai, išaldę anų dienų valtį daugiau kaip prieš pusimtį metų, ištirpo. Esteros talentingos minties ir sklandaus žodžio dėka dabar galime žvelgti į tolimą praeitį, tartum visų įvykių raida buvo tik užvakar. O svarbiausia, Estera viešai įsijungia į lietuvių literatūros kūrėjų gretas. Sveikinu!

Su neslepia nuostaba sutinkame 383 puslapių knygą su gal kiek paslaptingu "Išalusios valtys" pavadinimu, kur telpa trys romanai: "Agilė", "Audra" ir "Agnė". Joje pasakojama apie skirtingus trijų moterų likimus, bet turinčius ir kažką bendro – netektį, skausmą ir viltį. Ir tikrai, anot garsaus filosofo, rašytojo H. Keller, "kiekviena knyga yra lyg laivas, kuris neša mus iš nuolatinio mūsų apsiribojimo į neapbrėptą gyvenimo okeano judesį ir

didingą grožį".

Ir mes – tie, kurie jau buvome įlipę į "Išalusią valtį", stebimės ir didžiuojamės Esteros talentu. Tokį ir gal dar didesnę džiugę patirsime ir Jūs, čia susirinkusieji išeivijos lietuviai, ir Nemuno šalies nuolatiniai gyventojai. Rasite trilogijos puslapiuose vaizdingai ir giliai pateikiamas mintis, išpūdingus dialogus, Lietuvos gamtos grožio akimirkas ir niūrią gyvenimo tikrovę. Ir kai ne vienas savęs klausiamo, kodėl Estera taip ilgai mus laikė nežinioje, gal vokiečių tautos genijus Johann Wolfgang Goethe duoda tikslių atsakymų: talentas subręsta vienuose, charakteris – visuomenėje.

Taip jau gyvenimas susiklostė, kad atvykęs iš Rietavo vidurinės mokyklos į Telšių Vyskupo Valančiaus vardo valstybinę gimnaziją su stiprintu gamtos ir matematikos dalykų dėstymu, susipažinau su Estera, jau artėjant abituriento laikui. Ją lydėjo akylūs mūsų klasiokų žvilgsniai.

Stebėjome Esteros jaunystės šypsena, grakštų judesį, išpūdingus pašnekesius. Ji ir jos artimiausia draugė Elzė Mac-

kevičiūtė – Telšių katedros zakristijono duktė – buvo vyresniųjų klasiokų dėmesio centre.

(Pabaiga - kitoje laidoje)

Lietuviškų rankdarbių vitrina, parengta minint Lietuvos valstybės atkūrimo 10-metį, visą kovo mėnesį buvo išstatyta Macedonijoje, OH miesto bibliotekoje. Vitriną paruošė Džiugas ir Dalia Staniškiai.

LIETUVIŲ SODYBOS PRANEŠIMAS

Ilgokai užsitęsę nesutarimai tarp Sodybos ir JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų tarybos baigėsi. Rastas kompromisas, kuris patenkina abi puses. Tikimės tolimesnio sklandaus bendradarbiavimo.

Lietuvių sodybos valdyba

"TAUPA"

bus atidaryta
balandžio 21 d.,
penktadienį, nuo
9:00 v.r. iki 12:00 v.
Vėlykų sekmadienį,
(balandžio 23 d.)
"TAUPA" bus
uždaryta.

Estera Alšėnienė pasirašo savo knygoje. Už jos stovi vyras Stasys, marti Kristina, sūnus Paulius ir vaikai Gabrielius. Autografo laukia rašytoja Aurelija M. Balašaitienė.

Jono Jasačio nuotr.

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?
Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI
PAS SAVUS!

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena tauponoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000